

STEP INTO OUR CROSSROADS

Foreign &
Commonwealth
Office

INTERNEWS

Այս գիրքը պատրաստել է «Ինտերնյուս» մամուլի աջակցության հասարակական կազմակերպությունը «Մանկական խաչմերուկ» ծրագրի շրջանակում՝ Երևանում Բրիտանիայի դեսպանության ֆինանսավորմամբ: Գրքում արտահայտված տեսակետները և կարծիքները կարող են չհամընկնել ֆինանսավորող կազմակերպության դիրքորոշման հետ:

This publication has been produced by Internews Media Support NGO within the framework of Kids' Crossroads project with the assistance of the British Embassy in Yerevan. The views and opinions expressed in this publication do not necessarily reflect the position of the financing party.

Խմբագիրներ՝ ..... Նունե Սարգսյան, Հարություն Մանսուրյան, Մարինա Աղասյան,
Արշալույս Մուրադյան, Իրակլի Բերուլավա, Նաիլյա Բաբաևա
Թարգմանիչներ՝..... Խաչատուր Արունյան, Հարություն Մանսուրյան, Լուսինե Գրիգորյան
DVD արտադրություն՝ Լևոն Տաքսիլդարյան, Արթուր Ներսեսյան
Նկարիչ՝ ..... Ազաթա Բաղդյան
Գիզայն և էջադրում՝ Նատալի Հարությունյան

Editors: ..... Nounch Sarkissian, Harutyun Mansuryan, Marina Aghasyan,
Arshaluys Muradyan, Irakli Berulava, Nailya Babayeva
Translators: ..... Khachatur Adumyan, Harutyun Mansuryan, Lusine Grigoryan
DVD Production: ..... Levon Taksildaryan, Arthur Nersesyan
Illustrations: ..... Agata Badalyan
Design and layout: ... Natalie Harutyunyan

Այս փորձիկ գունազարդ գիրքը շատ թանկ է մեզ համար, բոլոր նրանց համար, ովքեր վեց տարուց ավելի աշխատում են «Մանկական խաչմերուկ» ծրագրում և հեռուստատեսային հաղորդումներ են պատրաստում Հարավային Կովկասի երեք երկրների դպրոցականների մասնակցությամբ: Այս նախագիծը հատուկ տեղ ունի **Հայաստանի, Վրաստանի և Ադրբեջանի ԻՆՏԵՐՆՅՈՒՄՆԵՐԻ** մասնագիտական կյանքում: Հսկայական զգացմունքային լիցքերը ստանում ու շոշափելի արդյունքը զգում են թե՛ ծրագրի անմիջական մասնակիցները, թե՛ կազմակերպությունների այլ աշխատակիցները:

Մի քիչ վիճակագրություն: 6 տարվա ընթացքում մոտ **150** դպրոցականներ ծանոթացան լրագրության այբուբենին, փորձեցին իրենց հաղորդավարի ու լրագրողի դերերում: **135** պատանիներ ամառային մեկ ամիս անցկացրեցին մեղիա ճամբարում Սև ծովի, ոմանք էլ՝ Միջերկրական ծովի ափին: 2004թ-ից պատանի լրագրողներն իրենց ավագ խորհրդատուների հետ պատրաստեցին **265** հեռուստահաղորդում՝ ավելի քան **1500** սյուժեներով, որոնք երեք երկրների երիտասարդների կյանքի պատմություններ էին և երիտասարդական հայացք էին կյանքին: Հաղորդումները եթեր հեռարձակվեցին խոշոր հեռուստաընկերություններով երեք լեզվով՝ հայերեն, վրացերեն, ադրբեջաներեն: Դրանք տարբեր անուններ ունեին. **Հայաստանում՝ «Մենք ենք», Վրաստանում՝ «Չվենի էքսպրեսի» (Մեր մեպընթացը), Ադրբեջանում՝ «Քեչիդ դովրու» (Անցումային տարիք)**, բայց նույն ծրագիրն էին՝ գրաֆիկական, երբեմն էլ կառուցվածքային լուծումների տարբերությամբ:

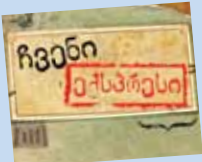

Թվերի ու փաստերի հետևում շատ այլ բաներ էլ կան, որոնք հաճախ շոշափելի չեն, բայց կարևոր են և ազդեցիկ: Երեխաներից յուրաքանչյուրը, անկախ իր տարիքից ու ազգությունից, անցավ աշխատանքային դժվարությունների միջով՝ դառնալով գրեթե մասնագետ լրագրող ու գրեթե հասուն մարդ: Ամառային ճամբարն ու դրան հաջորդած աշխատանքը հսկայական ազդեցություն ունեցան յուրաքանչյուր տղայի ու աղջկա կյանքում՝ նրանց կայացման, մասնագիտացման, աշխարհընկալման, միմյանց հետ հաղորդակցության, հանդուրժողականության, ոչ կաղապարային մտածողության համար: Նրանք այդ ընթացքում հասցրեցին ընկերներ ձեռք բերել, սովորեցին պատասխանատու լինել իրենց արածների համար և մի քիչ էլ խաղաղարար դարձան:

Այս գրքում մենք հավաքել ենք 21 էսսե: Փոքրիկ բացահայտումների հեղինակներից շատերը հիմա արդեն մեծ մարդիկ են, ում համար «Մանկական խաչմերուկը» մնացել է անցյալում: Նրանց մի մասն աշխատող լրագրողներ են, մյուսները՝ այլ մասնագիտություններ են ընտրել: Կարողալով մեր ընտրած տարբեր երկրների, տարբեր տարիների և տարբեր տրամադրությունների այս պատմությունները՝ ընթերցողը գուցե շատ բան իմանա մեր համատեղ և բացառիկ փորձի մասին:

Գրքի մեջ դուք նաև սկավառակ կգտնեք, սկավառակի մեջ էլ՝ 6 տարիների ընթացքում պատրաստված պատմությունների ու ֆիլմերի ընտրանին:

This little fancy book is very dear to us, to all that have worked in the **Kids' Crossroads** project for over six years now, producing television programs with the participation of school-aged young people from the three countries of the South Caucasus. This project is special to the professional life of **INTERNEWS** in **Armenia, Georgia, and Azerbaijan**. Not only the direct participants in the projects, but also other staff of the organizations receive enormous emotional charges and feel the tangible impact.

As to the statistics, about **150** school-aged young people became familiar with the ABC of journalism over the course of six years, and tried out the roles of anchors and reporters. **135** young people spent one summer month in the media camp on the shores of the Black Sea, and some on those of the Mediterranean. From 2004 on, the young journalists worked with their mentors to prepare **265** television programs with over **1,500** stories that told the life stories of young people from the three countries and presented the young people's views on life. The programs were broadcast on large television companies in three languages: Armenian, Georgian, and Azerbaijani. They had different names: **"Menk Enk"** (**"We are"**) in **Armenia**, **"Chveni Express"** (**"Our Express"**) in **Georgia**, and **"Kechid Dovru"** (**"Transitional Age"**) in **Azerbaijan**. The three were the same program, with differences in graphics and structural solutions.

Many other things occurred behind the numbers and facts, which were often not tangible, but were important and influential. Each child, regardless of age and nationality, passed through the difficulties of the job to become almost professional journalists and virtually mature individuals. The summer camp and the employment that

followed greatly influenced the life of each boy and girl in terms of their development, professionalism, views of the world, abilities to communicate with one another, tolerance, and a non-stereotypical mindset.

In the meantime, they managed to make friends, learned to be responsible for their actions, and to some extent became peacemakers.

This book is a compilation of 21 essays. Many of the authors of discoveries are now grown-ups for whom the Kids' Crossroads is in the past. Some of them are working as journalists, while others have chosen other professions. By reading this selection of stories from different countries, different years, and different moods, the reader can learn a lot about our extraordinary shared experience.

The book also contains a DVD with the selection of reports and films made during the six years of the project.

Սեղա Գրիգորյան

Հայաստան

Դասարանում ինձ սկսեցին «տեռորիստ» անվանել, երբ վերադարձա «Մանկական խաչմերուկ» ծրագրի ամառային ճամբարից ու դասընկերներիս պատմեցի, թե ինչ ուրախ ու հետաքրքիր ժամանակ եմ անցկացրել՝ վրացի ու ադրբեջանցի երիտասարդների հետ մեկ ամիս մի հարկի տակ ապրելով: Կատակում էին, բայց ինձնից երկար ժամանակ պահանջվեց ապացուցելու, որ իսկապես կարող եմ ադրբեջանցի ընկերներ ունենալ, որ նրանք նման են մեզ և իրենք էլ մեզ պես թշնամու կերպարի կարծրատիպը հաղթահարելու խնդիրն ունեն:

Երբ «Մենք ենք»-ը վերջապես եթեր դուրս եկավ, նույն դասընկերներս, ովքեր ինձ «տեռորիստ» էին անվանում, սկսեցին հարցախեղդ անել ծրագրի յասին: Արդյունքում՝ Նրանցից երկուսը հայտնվեցին հաղորդման հեղինակների թիմում:

Այսպես սկսված մեդիա փորձառությունս մի քանի տարվա շարունակություն ունեցավ, ու դարձավ իմ ամենամեծ մասնագիտական դպրոցը, թեև որպես այդպիսին՝ դասընթացներ եղան միայն ամենակզբում, երբ հեռուստատեսության այբուբենն էինք սերտում: Իսկ ամենակարևոր դասերը ես սովորեցի, երբ «մեծ

մարդիկ» ինձ վստահեցին աշխատել տեսախցիկի հետ, մոնտաժել, ստեղծագործել, սցենարներ գրել՝ ընկերներիս հետ ստեղծել մեր հաղորդումը՝ մեր մասին, մեզ համար: «Մենք ենք»-ում ամենակարևոր դասերից մեկն էլ սխալվելով սովորելն էր, որովհետև Ինտերնյուսում անընդհատ նոր փորձարկումներ անելու միջավայր ու համարձակություն կա:

Իմ ամենօրյա խոսակցությունների թեմաները փոխվեցին, բազմազան դարձան: Շփում մասնագետների ու իմ հասակակիցների հետ Հայաստանում ու երկրից դուրս, ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու կարևորություն, նախկին պատկերացումները նոր փորձով փոխարինելու պատրաստակամություն... Մի խոսքով այս ծրագիրը օգնեց մի քիչ ավելի արագ մեծանալ ու աշխարհը ճանաչել: Ավելի ուշ առիթ ունեցել եմ տարածաշրջանի երիտասարդների հետ նաև այլ ծրագրերի մասնակցել և ամեն անգամ ավելի հստակ եմ զգացել իմ ու մյուս մասնակիցների տարբերությունը, ովքեր կարծրատիպերը կոտրելու առիթ դեռ չէին ունեցել: Նրանք հաճախ վախենում էին երկխոսության առաջին քայլը անել՝ չենթադրելով անգամ, որ մի քանի օրից մեր շփումները ջերմ ընկերության էին վերածվելու:

Թե երեք երկրների մասշտաբով, թե հատկապես հայերիս շրջանում ձեռք բերած իմ ընկերները շատ գունավոր, անվերջ էներգիայով լցված, ինտելեկտուալ ու սեփական «եսի» տեղը «մենքում» լավ իմացող երիտասարդներ են դարձել: Նրանց միշտ կարող եմ գտնել՝ աշխարհի որ ծայրում էլ, որ լինեն (իրոք շատերս ենք ճամփորդում և շատ): Մենք կարող ենք կրկնել մեր պատանեկության խենթությունները, որ ստեղծեցինք ու կիսեցինք ծրագրի շնորհիվ: Եվ ինչ էլ որ անենք, վերջում, որպես կանոն, հիշում ենք ստուդիայի մեր անվերջ փորձերը, երբ ոչ միաժամանակ, բայց միասին ասում էինք. եթերում՝ Մենք ենք:

Seda Grigoryan

Armenia

When I returned from the summer camp of the Kids' Crossroads project and told my classmates about the joyful and exciting time I had spent by living under the same roof with Georgian and Azerbaijani young people for one month, the class started calling me "a terrorist." Of course, they were joking, but it took me a long time to prove to everyone that I can actually have Azerbaijani friends and that they live like us and, like us, need to overcome the enemy image stereotype.

When our Menk Enk show was finally aired, the classmates that had labeled me a terrorist flooded me with questions about the project and, eventually, two of them joined the show reporters team.

My media experience, which began in this way, lasted some years and became my greatest professional school, although courses as such were delivered only in the very beginning, when we learnt the ABC of television. I learnt the most relevant lessons when "adults" trusted me to work with the camera, to edit, to create, and to write scripts, creating with my friends our program about us, for us. A key lesson in the "Menk Enk" show was

learning from mistakes, since Internews provides the environment and courage to experiment.

My everyday conversation topics changed: they became more diverse. Contacts with experts and my peers in Armenia and abroad, the importance of taking my own decisions, and the willingness to substitute old perceptions with new experiences... In a nutshell, this project helped me to grow up slightly faster and to start conceiving the world. Later, every time I had the opportunity of participating in other projects with young people from our region, I clearly felt the difference between myself and the other participants that had still not had a chance of crushing the stereotypes and were often afraid of making the first step in the dialogue, having no idea of the warm friendship that would grow out of our contacts in just a few days.

Speaking of friendship, I found friends in all three countries, especially among the Armenians, who are very colorful and energetic individuals with an adequate understanding of the place of their "ego" within "our collective ego." I can always find them in any corner of the world I go to (many of us do travel across continents) and act in the crazy ways that we crafted and shared through the project, and to say at the end, as always not concurrently, but jointly, "Menk enk!"

Նանա Կալանդարիշվիլի

Վրաստան

Վաղուց էր դա, չեմ էլ հիշում, ինչպես դիմեցի մրցույթին: Չեմ բացառում, որ մայրս էր ինձ գրանցել: Բայց լավ հիշում եմ, որ հենց 14-ամյակիս օրը՝ մայիսի 9-ին, զանգեցին Ինտերնյուսից և ասացին, որ առաջին փուլն անցել եմ ու պետք է պատրաստվեմ հաջորդին: Իսկ երբ անցա բոլոր փուլերն ու մեկնեցի ճամբար, երջանկությունից խենթացել էի:

Երեք շաբաթ առանց ծնողների՝ նոր մարդիկ, ուսուցիչներ, նկարահանումներ, ծով, դիսկոտեկ...

Առաջին նյութս իշուկի յասին էր... Եվ տղայի, ով զթոսնել ցանկացողներին յան էր տալիս իր իշասայլակով: Պրոռյուսերը խստիվ արգելել էր չլքել ճամբարի տարածքը: Ծատ էի վախենում խախտել այդ կանոնը, բայց լավ նյութ ստանալու համար արեցի: Եվ ինձ հասկացան: Սյուժեն լավ ստացվեց, ջնայած սթենդափոք երևի 20 փորձով նկարեցինք...

Լավ հիշում եմ, ինչպես էինք թոք-շոուի նախապատրաստվում. Երեվանի ու Բաքվի երեխաների հետ վազվզում էինք Ուրեկիիով մեկ և համոզում մարդկանց, որ մասնակցեն հաղորդմանը: Ամեն ինչ առաջին անգամ էր, և մենք շատ էինք հուզվում: Երեկոյան հավաքվում էինք ու քննարկում՝ ինչ ու ինչպես անել: Խառը խմբերի էինք բաժանված՝ ոչ երկրներով, և բոլորս մի թիմ էինք: Հիմա լավ եմ հասկանում, որ հազվադեպ է լինում, երբ մարդկանց խումբը մի թիմ է դառնում, թեկուզև կարճ ժամանակով:

Մեր ճամբարից 7 տարի է անցել, և ես մինչ այսօր էլ շփվում եմ շատերի հետ սոցցանցերում՝ անկախ ազգությունից: Բացի այդ մեր ճանապարհները հաճախ են հատվում տարբեր միջազգային ծրագրերում: Մեր սերնդի վրացի մասնակիցներից շատերն արդեն առաջատար հեռուստարկերությունների լրագրողներ են: Մենք Նիկա անունով 2 տղա ունեինք: Նրանցից մեկը բանաստեղծ է դարձել, և ես հաճախ եմ գնում նրա ստեղծագործական երեկոներին:

«Չվեցի էքսպրեսիում» ես մեկ տարի և՛ հաղորդավար էի, և՛ լրագրող: Ավելի քան 10 նյութ պատրաստեցի: Իհարկե, շատ հաճելի էր, որ փողոցում ինձ ճանաչում էին: Մեր ծրագիրն ինձ համար առաջին հերթին աշխարհը տեսնելու և ընկալելու հնարավորություն էր: Ես հասկացա՝ ինչ հետաքրքիր է շփվել ինձնից և իրարից խիստ տարբերվող մարդկանց հետ: Հասկացա, որ դա ամենևին էլ չի խանգարում ոչ ընկերություն անելուն, ոչ էլ միասին աշխատելուն: Ծատ կարևոր է, որ այդ տարիքում հնարավորություն ես ստանում մասնագիտություն ձեռք բերել, շփվել պրոֆեսիոնալ լրագրողների հետ: Ես շատ բաներ հասկացա, որոնց մասին դպրոցում հաստատ չէի էլ իմանա:

Nana Kalandarishvili

Georgia

I no longer remember for certain how I decided to go to the competition; it was all a long time ago. Possibly, my mother noted my name in the list. I was then 14. I remember clearly my birthday on the 9th of May and the phone call from Internews: "You passed the first round and should prepare for the next stage, which is the testing" It was my first success in competitions, and I was crazy about happiness.

The camp meant three weeks without parents, new people, teachers, television shoots, the sea, and discos...

My first story was about a small donkey... and a boy who took around those wanting to go for a ride. The producer strictly warned us against leaving the camp territory and going far away. I remember how afraid I was of violating this rule, but for the sake of a good story, I went for it and... I got caught. The story was apparently quite good. Although, to be honest, I had to record the standup about 20 times.

I also remember clearly all of us together preparing the talk show in the camp, running around Ureki with the kids from Baku and Yerevan and looking for people that would agree to take part in the program. Everything was happening for the first time, and all of us were very nervous. And then, in the evening, we sat down and discussed what had to be done and how. In the camp, we were not divided by countries, but rather were one team; these are not big words, it was the reality of our summer. I now understand clearly that a large group of people rarely turns into a team, albeit for a short time.

Seven years have passed since the times of the camp, but I still keep in touch with many of the kids via social networks regardless of nationality. Besides, our paths frequently intersect in various international projects. As to the Georgian kids, many of the kids in our group became journalists and are working for the leading channels. We had two boys, two Nikas. One of them became a poet, and I frequently visit his readings.

I worked in the "Chveni Expressi" program for a year as both a journalist and an anchor. I made about ten stories. Of course, it was very pleasant for me to be recognized by people in the street. For me personally, our program was primarily an opportunity for better seeing the world and feeling how interesting it is to work and to communicate with a large number of people that are very different from one another, but it does not undermine their ability to work together and to be friends. Most importantly, I had a chance at such a young age to master a new profession, to communicate with professional journalists and to understand many things that I would have never learnt in school.

Քյոնուկ ՄաՏեղովա Աղբբեջան

Անց որ երեկ լիներ: Չնայած անցել է արդեն 7 տարի: «Մանկական խաչմերուկից» է սկսվել իմ գիտակից կյանքը: Դա կյանքի հստակ ուղի էր՝ ինչպես դպրոցը, ինստիտուտը...

Մեկ ամիս տասնյոթ հոգով ուսանում էինք լրագրության հիմունքները: Նրանք, ովքեր մինչ այդ կասկածում էին՝ դառնալ, թե չդառնալ լրագրող, հստակ որոշեցին՝ դառնալ: Բացի ինձնից... Ընտրեցին վեցին: Հայտնվելով վեցյակում՝ ես այնքան էլ ուրախ չէի: Հիշում եմ իմ հիասթափությունն ու անարդարության զգացումը, քանի որ եզրափակիչ չէր անցել մտերիմ ընկերուհիս, ով հիմա լրագրող է աշխատում: Իսկ ես այսօր էլ շատ հեռու եմ այդ մասնագիտությունից:

Այդ ժամանակ առաջին անգամ սցենար գրեցինք և աշխատեցինք օպերատորի հետ, առաջին անգամ լսեցինք այնպիսի բառեր, ինչպիսիս են՝ սթենդափո, «պետլիչկան», իմացանք՝ ինչու են օպերատորներն այդքան սիրում նկարել սպիտակ պատեր ու թղթեր, գիտակցեցինք, որ ինքներս պետք է քայլ տանք ծանր եռուտանիս...

Վրաստան: Ծովափ: Առաջին անգամ արտասահմանում եմ, առանց ծնողների: Վրացիներ, հայեր... Ամենօրյա մրցություն: Ամեն թեման նոր փորձություն էր: Ով կնկարի լավագույն սթենդափո, ով կզրի լավագույն տեքստը, ումն է ամենահետաքրքիր թեման, ով արտասահմանության հետ խնդիրներ չունի, ինչպես լավ հարցազրույց անել, ով առաջինը կհասցնի «փախսցնել» օպերատորին: Նաև, ինչպես թաքնվել աթոռի տակ, երբ օրվա վերջում քննարկում են նկարածը: Ինչպես դիմակայել քննադատությանը և լաց չլինել, նաև ինչպես չմեծամտանալ, երբ քեզ գովում են:

Հետո վերադառնալով հայրենիք՝ կրկին թեմայի փնտրտուք, նկարահանում, մոնտաժ, տեքստի ձայնագրություն: Այդ ամենը պետք է համադրել դպրոցի և

անձնական կյանքի հետ: Դժվար էր, բայց միևնույն ժամանակ անհավանական հետաքրքիր ու հրապուրիչ:

Դա իմ առաջին աշխատանքն էր: Ես ստացա իմ առաջին աշխատավարձը: Իրականում շատ քիչ էր, բայց այն ժամանակ ինձ միլիոն էր թվում: Հիմա՝ 21 տարեկանում, երբ ասում եմ, որ սա իմ չորրորդ աշխատանքն է, որ աշխատել սկսել եմ դեռ դպրոցից, ինձ քչերն են հավատում: Այդ փորձի շնորհիվ բուռնում սովորելու տարիներին թարգմանիչ աշխատեցի ինֆորմացիոն գործակալություններից մեկում: Ինձ մի քանի անգամ առաջարկել են լրագրող աշխատել, բայց միշտ հրաժարվել եմ: Նախ՝ կրթությունն ինձ համար առավել կարևոր էր, հետո էլ՝ հստակ որոշել էի լրագրող չդառնալ: Տարօրինակ է, բայց՝ փաստ: Լրագրությունը պահանջում է վճռականություն և քաջություն: Ես ու ժուռնալիստիկան բնավորություններով չհամընկանք...

Ծրագիրն օգնել է ինձ հասկանալ կյանքի սկզբունքները՝ թե՛ լրագրության, թե՛ ընկերների ու թշնամիների նկատմամբ: Նախագիծը ինձ տվեց ընկերներ, հիանալի ուսուցիչներ՝ այս բառի ամենաիսկական իմաստով: Եվ վերջապես «Մանկական խաչմերուկը» ինձ սովորեցրեց զլխիկոր չկանգնել խաչմերուկում, այլ ճանապարհ գտնել: Ի՛նձ ճանապարհը:

Kenul Mamedova

Azerbaijan

I remember it like yesterday, although seven years have already passed. The Kids' Crossroads was in a way the beginning of my conscious existence. It was a particular stage of life, like school, university, and the like.

That month during which we learnt the ABC of journalism each day influenced many of us. The ones that still doubted whether or not to become journalists decided for sure. Except for me... At the time, they chose six out of 70. As one of the six finalists, I was for some reason not happy; I remember the disappointment and the feeling of injustice about my best friend not making it. In fact she now works as a journalist. While I am so distant from the profession.

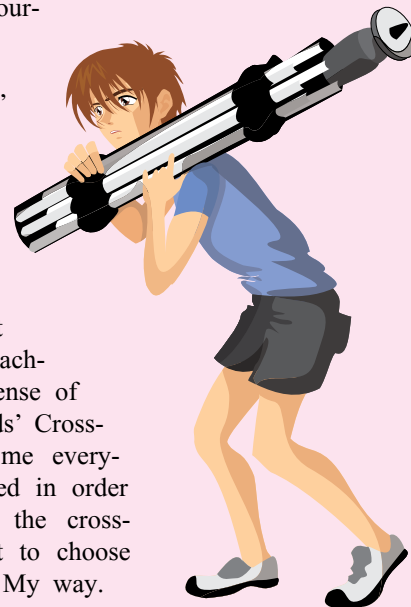
Many of us wrote our first scripts, instructed the cameraman, learnt words like standup and loop, finally got to know why cameramen are so fond of filming white walls and paper, and realized that exactly we had to carry the heavy tripod.

Georgia. The Black Sea coast. First time abroad without parents. Georgians. Armenians. Competitions. Daily. Every topic was a new challenge. Who will film the best standup? Who will write the best off-screen text? Who has the most interesting topic? Who has articulation problems? How should a person be interviewed correctly? How can one be the first to seize the cameraman? Or, how is it possible to hide underneath a chair at the end of the day when everyone watches what you have filmed? How can one withstand the criticism and not to cry? How can one avoid getting a swelled head when praised?

Then, upon return to my home country, I was constantly searching for new topics, filming, cutting, and recording text. And I had to combine all of it with my school studies and a teenager's private life. Kind of hard. But incredibly interesting and exciting!

It was my first job. The first salary in my life. A very small one, indeed, but made me feel like a millionaire at the time. Now, having turned 21, when I say that it is my fourth job and that I started working when I was in school, very few people believe me. Thanks to that experience, I started to work as a translator in a news agency while studying in the university. I rejected several offers to work as a journalist. On the one hand, I did not want the excessive burden; studies were clearly more important. On the other, I had clearly decided that I did not want to become a journalist. As strange as it may seem. It may be foolish to write it here, but it is true. Journalism is the most interesting profession, but its most typical trait is that it is a thankless job. It is my opinion. I think that journalism and I just did not get along because of our characters. Journalism requires steadfastness, firmness, fortitude, and courage.

From the Kids' Crossroads I got some principles of life. In relation to journalism, friends, and foes. The project gave me friends. It gave me great teachers in the high sense of the word. The Kids' Crossroads also gave me everything that I needed in order not to stand on the crossroads forever, but to choose the way forward. My way.

Լևան Ջոբավա

Վրաստան

2 008-ին սկսվեց իմ ճանապարհը Վրաստանի կենտրոնական հեռուստատեսային ալիքներով: Սկզբում հայտնվեցի «Իմեդիում», հետո տեղափոխվեցի Հանրային հեռուստատեսություն: Բայց երբեմն կյանքն անհետաքրքիր ու ծանձրալի է դառնում: Եվ ես հիշում եմ «Չվենի էքսպրեսիում» անցկացրած ժամանակները:

Այդ պահերին ուզում եմ հեռախոսափողում լսել ձեր պրոդյուսերի ինձ կանչող ձայնը:

Ուզում եմ հայտնվել թբիլիսյան Լերմոնտով և Իաշվիլի փողոցների խաչմերուկում, որտեղ աշխատում էինք մեր հաղորդման վրա: Ուզում եմ վերադառնալ երրորդ հարկ, մեր նկարագարդած 32 սենյակը, որի բանալու կախազարդը դեղնած էր, որտեղ ծխել չէր կարելի, համակարգիչներն էլ հաճախ «կախվում էին»: Ո՞նց եմ այդ ամենը սիրում: Նախանձում եմ հիմա այնտեղ աշխատողներին... Եվ հուսով եմ, որ ինձ, այնուամենայնիվ, կզանգեն:

Իմ կյանքում լրագրությունը սկսվեց Ինտերնյուսի մրցույթից: Լավ հիշում եմ, որ մրցույթային նյութի սցենարը մայրիկիս մասին էի գրել: Հետո հարցազրույց անցա պրոդյուսերի հետ վրացերեն և ռուսերեն, հետո՝ սեմինար: Ինձ այնքան էլ լավ չէի պահում, բայց գլխավոր առաջադրանքը՝ սյուժեները, հաջողում էի, և դա ինձ դուր էր գալիս:

Եվ ահա ես վեց հաղթողներից մեկն եմ, և մենք գնում ենք հեռուստատեսային ճամբար Սև ծովի ափին՝ Չակվի: Սկզբում բոլորս էլ կաշկանդված էինք: Անգամ ես, որ սովորաբար շփվող եմ, չգիտեի՝ ինչպես ինձ պահել այլ երկրների հասակակիցներիս հետ: Բայց մի քանի օր հետո մենք մտերմացանք, և կյանքը շատ ավելի հետաքրքիր դարձավ: Եղել է, որ քնել

ենք դասի ժամանակ, ծովի չափ նկատողություններ են եղել, նաև ծով է եղել: Շատ բաներ առաջին անգամ էինք իմանում, սովորում էինք ճիշտ մոնտաժել և խելամտորեն ծախսել մեր գրպանի փողերը:

Ճամբարի երեք շաբաթն արագ ավարտվեց, և դրան հաջորդեց իմ երեք տարվա աշխատանքը «Չվենի էքսպրեսիում», հետո էլ՝ այլ տարածաշրջանային երիտասարդական ծրագրերում: Այդ կարճ ժամանակահատվածում ես պատրաստեցի ավելի քան հարյուր սյուժե և ֆիլմ: Համաձայնեք՝ քիչ չէ... Նաև հաղթող ճանաչվեցի մի քանի միջազգային փառատոններում:

Ծրագիրն ու ավագ գործընկերներս, ում հետ ամեն օր շփվում էի, ինձ սովորեցրել են ճանաչել ու հասկանալ մարդկանց, նաև չափը ճանաչել: Օպերատորներն ու վարորդները եղել են ոչ միայն մեր ստեղծագործական թիմի անդամները, այլ նաև իմ սյուժեների մասն են դարձել: Մեր պրոդյուսերից ես խորհուրդներ եմ ստացել, որ անգամ հայրս ինձ չի տվել: Ես ոչ միայն լրագրողական վարպետության դասեր եմ ստացել, այլ նաև՝ կյանքի: Ինտերնյուսը, հեռուստատեսությունը և մեր ծրագիրը փոխեցին նաև հետաքրքրություններս: Դա նման էր մի ընտանիքի ու տան, որտեղ ապրեցի 3 տարի: Եվ հիմա, երբ ծանձրանում եմ, ուզում եմ ժամանակը հետ պտտել, նորից նկարահանման դուրս գալ Թբիլիսիի Սոլուակի թաղամասից և մեր ընդհանուր ժողովներում քննադատություններ լսել նյութերիս մասին:

Levan Jobava

Georgia

In 2008, I started my journey through the central television stations of Georgia. I first arrived at Imedi, before moving to the Public Television. Sometimes, whenever I get bored and disinterested, I recall the time spent in “Chveni Expressi” (“Our Express”).

Then, I want to hear the phone ring and hear the voice of our producer inviting me to work in a new project.

I want to find myself in the corner of the Lermontov and Iashvili streets in Tbilisi, where we worked on our show. I want to return to the third floor, to our room number 32, all covered with pictures, with a keychain that had turned yellow, computers that often hung, and a prohibition of smoking. But I so loved it all! I catch myself envying those that now work there...And I keep hoping that my phone will ring, after all.

In my life, journalism began with the competition in Internews. I remember very well writing the script to my competition story about my mother. Then, there was the interview with the producer in Georgian and Russian, followed by the seminar. I did not really behave, but I got the job of the stories done, and I enjoyed it.

I was selected among the six winners. We traveled to the television camp in Chakvi, on the shores of the Black Sea. In the very beginning, we all felt a bit uneasy. Even I, the outgoing type, did not know how to behave with peers from other countries. After some days, however, it became much cheerful. I became close friends with all the kids. There was sleep during lectures, a sea of remarks, and the real sea. We learnt many things for the first time: we learnt story editing techniques and thoughtful ways of spending the per diem.

But the three camp weeks ended. They were followed by three years of my work in the “Chveni Expressi” television show, and then, other regional youth projects. In this seemingly short period of time, I made over 100 stories and films. Apparently, not too few. Besides, I became the winner at several international festivals.

This project and our senior colleagues with whom I interacted every day taught me the ways of understanding people, maintaining a distance, and building relationships. Our cameramen and our drivers were not only a part of our production unit, but also a theme in my stories. I frequently got from our producer the kind of advice that I have not even received from my father. They taught me the mastery of not only journalism, but also life. Internews, television, and our project turned around my interests. It was like a home, a family in which I lived three years. Now, whenever I get bored and disinterested, I want to turn the clock backwards for three years, to go out again to shoot around the Sololaki district of Tbilisi and to attend our meetings to hear remarks about my stories.

Էլինա Չիլիկարյան

Հայաստան

Մենք ենք՝ ձեռքը ձեռքին տված, ջունջներս պահած... Այնպես ամուր ենք բռնել իրար, կարծես, եթե բաց թողնենք, Մի շատ կարևոր բան յեկրնդմիշտ կկորցնենք, կարծես հենց մենք ենք իրար պահում գետնին, որ հուզմունքից չթռչենք, չգոլորշիանանք, անէանանք կամ հավենք ու ծորանք հատակին...

Կանցնի վեց տարի, և մենք նորից իրար ձեռք կբռնենք մեր կյանքի ամենապատասխանատու պահերին: Կցավենք ու կանհանգստանանք միմյանց համար, կտխրենք ու կուրախանանք միմյանց հաջողություններով: Ծիշտ այնպես, ինչպես այն օրն Ինտերնյուսի գրասենյակում:

Կասեք՝ վեց տարին ի՞նչ է որ, կմտածեք, թե ուռճացնում են օրվա կարևորությունը: Բայց ես մեկընդմիշտ կհիշեմ այդ օրը՝ որպես ամենաորոշիչներից մեկը իմ կյանքում: Տասնհինգ տարեկան էի, երբ հեռակառավարման վահանակի կոճակի մեկ սեղմումի շնորհիվ հայտնվեցի Ինտերնյուսի կապույտ պատերով խորհրդասենյակում՝ ընկերներիս ձեռքերը բռնած: Հիշում եմ՝ այդ պահին ես աշխարհում ամենից շատ ուզում էի անունս լսել: Եթե չլինեք այն օրը վստահ եմ՝ կդառնայի իրավագետ կամ տնտեսագետ, կամ մեկ այլ ...գետ, բայց անունս հնչեց ու ես դարձա լրագրող: Հիմա հեռուստացույց եմ նայում, որպեսզի մոտ ընկերներիս տեսնեմ էկրանին, որտեղից ժամանակին միասին էինք արտասանում կախարդական բառերը. «Եթերում՝ մենք ենք»:

Հենց այդ «Մենք ենք»-ի շնորհիվ ես անգամ մի վայրկյան չկասկածեցի մասնագիտություն ընտրելիս: Լրագրող բառը դարձավ ինձ համար հաճոյախոսություն, իսկ լրագրությունը՝ կոչում: Արդեն երկու տարի է, ինչ աշխատում եմ միջազգային ռադիոկայանում, բայց դեռ մի քիչ ամաչում եմ ինքս ինձ լրագրող

կոչել: Հիմա ամեն շաբաթ պատրաստում եմ «Կովկասյան խաչմերուկը», հիշելով իմ «մանկականը», որում բոլորն ավելի հանդուրժող էին, բարի ու պարզ, թեկուզև՝ ոչ այնքան պրոֆեսիոնալ: Հաճախ եմ կարոտում այն օրերը, երբ իմ ամենամոտ ընկերներից մեկն աղոթեջանցի էր, և մենք իրար հեռախոսային հաղորդագրություններ էինք գրում՝ առանց վախենալու հնարավոր հետևանքներից: Եվ ամեն շաբաթ մենք հանդիպում էինք հեռուստաէկրանին՝ մեր մանկական խաչմերուկում, որտեղ չկային քաղաքական գործիչներ, քարոզչություն ու աստվածություն:

Մեր վեցյակից հինգը լրագրող եմ հիմա Հայաստանի առաջատար հեռուստատեսային ու ռադիոընկերություններում: Հաճախ ենք հանդիպում, գրուցում, զվարճալի պատմություններ վերհիշում: Ամենօրյա աշխատանքն էլ է շատ բան հիշեցնում: Ձգում եմ, որ օրեցօր ավելի եմ մոտենում «լրագրողի» կերպարին ու ավելի հեռանում «Մանկական խաչմերուկից»: Բայց հենց թվում է, թե մի շատ կարևոր բան մեկընդմիշտ կորցնում եմ, ամուր բռնում ենք իրար ձեռք ու նորից շրթա ենք կազմում՝ չթողնելով հուզմունքից գոլորշիանալ, թռչել, անէանալ կամ հավել ու ծորալ հատակին...

Elina Chilingaryan

Armenia

We are... hand in hand... holding our breaths... holding each other firmly as if we would forever lose something very important if we let go, as if we keep each other on the ground, saving each other from flying, evaporating, disappearing, or melting and flowing to the ground...

After another six years, we will again hold each other's hands at the most responsible moments of our lives. We will share each other's pain and worries. We will celebrate each other's successes. Just like that day, in the Internews office.

One may ask what the fuss is about the six years, and think that I am exaggerating the importance of the day. But I will remember the Day for all time, as one of the most decisive days in my life. I was 15 when a push of the push of a remote control button took me to the blue-walled conference room of Internews; and there I stood, holding my friends' hands. I remember the moment when I wanted, more than anything on earth, my name to be read out. Had it not been for the Day, I would surely become a lawyer, an economist, or some other professional, but my name was pronounced, and I became a journalist. I am now watching television in order to see my close friends on the screen, from which we would once together utter the magic words "Yeterum menk enk" ("we are on air").

Thanks to the "menk enk," I have not doubted my choice of profession for a split second. The word "journalist" became a compliment for me, and journalism became my vocation. For two years now, I am working in an international radio station, but I am still a bit shy about calling myself a "journalist." Now, every week, I prepare the Caucasus Crossroads, recalling my experience as a child, when everyone was more tolerant, kind, and

simple, albeit not as professional. I often miss the days when one of my closest friends was Azerbaijani, and we naively exchanged sms messages with no fear of potential consequences. Every week, we met each other on the television screen in our Kids' Crossroads, where there were no politicians, propaganda, and hatred.

Five of our six now work as journalists in the leading television and radio companies of Armenia. We often meet, talk, and recall fun stories, but I will not write about those stories today. Daily work also reminds me a lot, and I feel that, every day, I come closer to the image of a "journalist," moving all the further away from the Kids' Crossroads atmosphere.

But then, as soon as I feel like I am losing something important for ever, we firmly hold each other's hands and make a chain again, saving each other from flying, evaporating, disappearing, or melting and flowing to the ground out of excitement...

Վալեն Նաբիև

Աղբրեշան

Երբ Գյանջայում հիմնեցին «Գանջաբազար» բերքը, մայրիկիս հրավիրեցին այնտեղ աշխատել: Ես հաճախ էի նրա հետ խմբագրություն գնում: Մի հիանալի օր էլ ինձ հրավիրեցին լրագրության կուրսերի: Յոթերորդ երկնքում էի:

Բաքվում մեզ հետ պարապում էին համալսարանի լրագրության ֆակուլտետի դասախոսներ, հեռուստատեսության հաղորդավարներ, ռեժիսորներ, օպերատորներ ու մոնտաժողներ: Ես նոր ընկերներ ձեռք բերեցի: Այդ ժամանակ սկսեցի նյութ նկարել Գյանջայում տեղակայված «Մոս քինդերդոլֆ» մանկատան մասին:

2006-ին, հերթական սեմինարից հետո, ես վերջապես մեկնեցի ճամբար: Ես առաջին անգամ էի շփվում արտասահմանցի հասակակիցներիս հետ: Մեզ առջևում սպասում էին սեմինարներ, գործնական աշխատանքներ, նյութերի, սոցիալական հոլովակների ինքնուրույն նկարահանումներ, նաև սրտամոտ գրույցներ, հաճույք և հանգիստ: Եվ ահա պատրաստ էին առաջին նյութերը, և մենք գնում էինք իսկական եթերի՝ մեր «Ամառային լուրեր Չակվիից» հաղորդմամբ: Այնպես ստացվեց, որ ես պետք է վարեի եթերը: Սկսեցի կարդալ տեքստը և հանկարծ հասկացա, որ հիմա ինձ է նայում ամբողջ Աջարիան: Ուրքս ուժեղ ցնցվում էր հուզմունքից: Բայց ես ինձ հավաքեցի: Երազանքս իրականացավ:

Մի օր մենք մեկնեցինք Քոբուլեթի՝ նյութ նկարելու Աբխազիայի փախստականների մասին: Թեման շատ սուր էր, և իմ նյութով շատերն էին հետաքրքրված: Այն ժամանակ ինձ ուրախացնում էր սեփական անձի կարևորության մանկական զգացումը: Երբեմն վատ տրամադրություն էլ էի ունենում, բայց պրոդյուսերի հանգստացնող ձայնը, մոնտաժողի ռոք երաժշտությունը, վախը՝ բարկացնել օպերատորին, օգտակար գրույցները դասավանդողների հետ, համակարգողի ժպիտն ու

երեխաների ընկերակցությունը չէին թողնում, որ տխրությունը երկար մնար:

Տարեկիցների ու մեծերի հետ գրույցները, գիշերային զրոսանքները ծովափով, շատ հետաքրքիր խորհուրդներն ու հրահագները փոխեցին ինձ: Ես դարձա առավել ինքնավստահ: 20 օրում հասցրեցի ընկերանալ, վիճել, հաշտվել և իմ ընկերների լեզվով նոր բառեր սովորել:

Այն ժամանակ, երբ իջան յեր երկրների դրոշները, յենք թուրքս տխրել էինք, քանի որ արդեն շատ էինք սովորել յիմյանց:

Բայց կյանքը շարունակվում է: Բոլորը վերադարձան իրենց երկրները: Ինձ դուր էին գալիս մեր նկարած նյութերը: Նորանոր հմտություններ էի ձեռք բերում: Գրասենյակը ինձ համար կարծես երկրորդ տուն լիներ:

Նետագայում՝ ճակատագրի բերումով, «Մոս քինդերդոլֆի» մասին պատմող «Մայրիկիս մոտ եմ ուզում գնալ» նյութիս համար փառատոնում արժանացա 3-րդ մրցանակի: Սկզբում այս նյութն ընդամենը էաքիզ էր, հետո դարձավ հեռուստանյութ, հետո՝ ֆիլմ: Այն ձևավորեց իմ լրագրողական զարգացման ուղին:

Valeh Nabiev

Azerbaijan

When they started to issue the new Gancabasar newspaper in Gyanja, my mother was invited to work there, and I often visited her after school. One fine day, I was offered a television journalism course. I was on top of the world!

In Baku, teachers of the Journalism Department of Baku State University, television newscasters, directors, cameramen, and editors worked with us. I found new friends, derived pleasure from the abundance of needed and interesting information. During that period, I started to film a story about the “SOS Kinderdorf” orphanage in Gyanja.

In 2006, after another one of the seminars, I finally travelled to the camp. It was my first encounter with peers of another nationality. We were going to have the training, practical classes, independent filming of stories and public service announcements, as well as heartfelt conversations, fun, and rest. The first stories were soon ready, and we were preparing for the real broadcast of our program called Summer News from Chakvi. By pure accident, I happened to be program host. Having rehearsed the unfamiliar text only once, I started to speak on live air and realized that all of Ajaria was watching me. My leg trembled so badly that I could not stop it. But I did it. My dream came true.

Once we went to Kobuleti to film a story about refugees from Abkhazia. It was a very hot topic, and everyone showed an interest in my story. I was overwhelmed with the childish feeling of my own importance. At times, the emotions and feelings were disturbing. There

was at times a bad mood, but it could not last long because of the producer’s soothing voice, the editor’s rock music, the fear of making the cameraman angry, the supportive talks with the instructors, the coordinator’s smiles, and the company of the kids.

I changed as a result of the conversations with my peers and adults, the seaside promenades at night, the very interesting advice and instructions, and much more. I became more confident about filming not only the story, but also my own plot—that of life. I found a very loyal friend. In 20 days, I managed to make friends, to fall out, to be reconciled, to learn words in other languages of the Caucasus, and even to play ping pong. The last day was the saddest time.

As our state flags were pulled down, our hearts kept getting heavier. We had had time to get used to one another and to the whole setting.

But life went on. Everyone returned to their home countries. I started liking the stories we filmed in other towns. I kept learning new things. The office became my second home, the place other than home where I felt comfortable.

Ironically, my story entitled “I want to go to mom” about the SOS KINDERDORF orphanage got the third prize in the 7th International Audio-visual Festival. It was initially a sketch that later turned into a story and subsequently into a film. It mirrored my evolution as a journalist.

Զամիլյա Ահմեդադե

Ադրբեջան

Ամառային շոգ օր մտաբանությամբ հարցրեց՝ արդյոք չեմ ուզում լրագրությամբ զբաղվել: Հարցը տարօրինակ էր, քանի որ ես վեցերորդ դասարանից դպրոցի պատի թեքթի պատասխանատուն էի: Երկու օր հետո մենք գնացինք Ինտերնյուս, որտեղ ծանոթացա մեր պրոդյուսերի հետ: Նրան տեսնելով՝ մտածեցի. «Ահա թե ինչպիսին են հեռուստատեսության մարդիկ»: Չնայած իրականում նա ավելի նման էր մշակույթի մարդու՝ նկարչի կամ դիրիժորի... Հետո պարզվեց, որ հենց այդպես էլ կա:

Ահա եկավ իմ աստեղային ժամը. ինձ ընտրել են, և ես յեկնում եմ հեռուստատեսային ճամբար: Տնով յեկ թռչում էին շապիկներ ու կիսատաբատներ, գուլպաներ ու գլխարկներ՝ այդպես էի արտահայտում ուրախությունս:

Վրաստան հասանք առավոտյան: Առաջին անգամ կյանքումս վրացիներ ու հայեր տեսա, լսեցի նրանց լեզուն: Երեխայաբար ասած՝ հայերն ինձ համար միշտ եղել էին «վատը»: Ու թեև ես նրանց դեռ մոտիկից չէի ճանաչում, բայց անմիջապես մտածեցի. «բայց մենք, կարծես թե, շատ նման ենք»: Մենյակում երկու վրացուհիների՝ Նատոյի և Մարիի հետ էի, ովքեր ինձ հետ երկար խոսում էին՝ վրացերեն և միայն վերջում հարցրեցին, թե ես որ մոլորակից եմ: Ասացի՝ ադրբեջանուհի եմ: Մեր ծանոթությունը սկսվեց ծիծաղից:

Մենք քայլ առ քայլ մտանք մի նոր աշխարհ՝ հեռուստատեսություն: Գաղափար, գլխավոր հերոս, պատմություն, իրադարձություն, սցենար... Խնդիր, կոնֆլիկտ, էմոցիա, պատկեր, ինֆորմացիոն առիթ... Հետո սկսվեց գործնական մասը՝ փնտրտուք, նկարահանում, կողավորում, սցենար, մոնտաժ: Եվ այդ բոլորը մենք ինքնուրույն էինք անում, մեծերը միայն ուղղորդում էին:

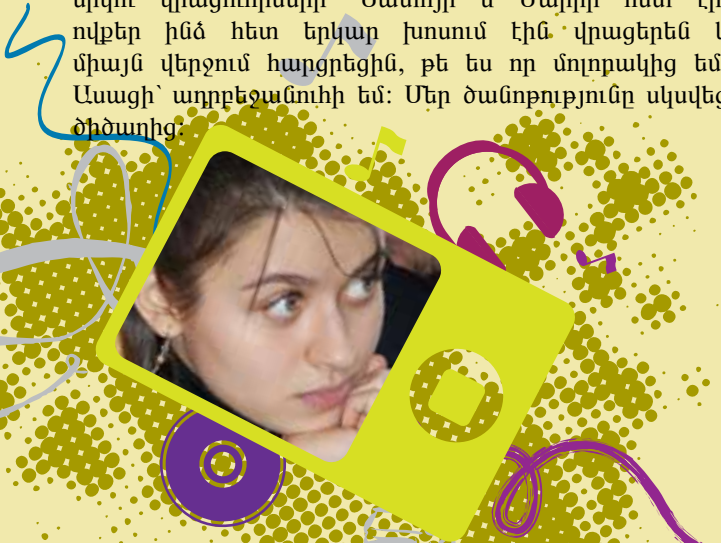
Ես մի քանի թեմա ունեի, բոլորը բաժանեցի ընկերներին, ինձ մնաց ամենագորշը: Ընկերներիս հետ գնում էի նկարահանման, օգնում էի նրանց, ով կաղում էր ռուսերենից: Օրհանն, օրինակ, միայն հարյուրերորդ փորձից կարողացավ սթենդափ նկարել: Ես ամբողջ կյանքում կիլիշեմ այդ բառերը. «Սառույցը շարժվեց...»:

Հետո ուղիղ եթերն էր, իսկական եթերը Բաթումիի 25-րդ ալիքով: Բոլորն անհանգստացած էին, ես՝ բոլորից առավել, քանի որ հաղորդավար էի: Տասնյակ անգամ տեսախցիկի առաջ կրկնել էի տեքստը, բայց էլի շատ էի վախենում ինչ-որ բան մոռանալ: 3,2,1՝ Մարիի ձայնը լսեցի ականջակալների մեջ. եթեր...

- Բարև ձեզ, դուք դիտում եք Չակվիի ամառային նորությունները, ստուդիայում են Արթուր Մարտիրոսյանը և Զամիլյա Ահմեդադե: Թողարկման ընթացքում կարող եք դիտել...

Ես նստած կիսադատարկ ստուդիայում նայում էի տեսախցիկի օբյեկտիվին, բայց թվում էր, թե հազարավոր աչքեր են գամված վրաս: Եվ դա ինձ գրավում էր: Հյուրանոցում մեզ սպասում էին մեր ընկերների ծափողջյունները: Ես մտածում էի, որ աշխարհում ավելի լավ մասնագիտություն չկա:

Սկզբում շատ երկար թվացող երեք շաբաթներն արագ թռան: Դրոշները իջեցված էին, ճամպրուկները՝ հավաքված, տրամադրություն չկար: Հաջորդ օրը վերադառնում էինք տուն...

Jamilia Ahmedzade

Azerbaijan

One hot summer day, my aunt asked me if I wanted to do journalism. A strange question considering that I was running the school wall newspaper since the sixth grade. After two days, we went to Internews where I met with our producer... Seeing him, I said to myself: “Oh, so this is how you look, the television people!” Although, he actually looked more like a man of arts—an artist or an orchestra conductor, which he later turned out to be.

And then, it was my hour of triumph. I was going to the television camp. I had been selected! Jackets, shorts, socks, and hats were flying around the apartment, so happy I was.

We reached Georgia in the morning, and I saw Armenians and Georgians for the first time in my life, I heard their language spoken. Armenians always seemed, to put it in child language, “bad” to me. Although I did not know them personally, my first impression was like “hey guys, we are kind of alike.” My roommates in the camp were two Georgian girls, Nato and Mary, both of whom insisted on speaking Georgian to me, and only at the end did they actually ask me which planet I was from. It “turned out,” I was an Azerbaijani! It did not upset them; the acquaintance began with laughter.

On the second day, it all began, and we entered into television, a new world for us, step by step. Idea, protagonists, story, event, place, urgency, script... Problem, conflict, tragedy, emotions... Picture, turn, hook, information trigger... Then began practice: search, shoot, encoding, script, and editing.

I had several topics, but I gave them away to the kids, keeping the dullest for myself. I went to all the shooting with the kids and helped out the ones that did not have a good command of Russian. One of them was Orhan: it took us about a hundred takes to record his standup. I will remember these words for life: “THE ICE HAS BEEN BROKEN...”

Then, it was followed by the live broadcast on the 25th Channel of Batumi. Everyone was incredibly nervous. I felt the strain more than the others, as I had to be the anchor. I probably repeated the text in front of the camera several dozen times, and I was still afraid of forgetting something: three, two, one, Mary’s voice in the earpiece... “YOU ARE ON AIR!”

“Hello, you are watching the summer news from Chakvi. Arthur Martirosyan and Jamilia Ahmedzade are in the studio. Our program today will show ...” I was looking at the camera lens, sitting in an almost empty studio, but I felt stared at by thousands of viewers of the channel, and it fascinated me. In the hotel, the ovation and applause of our friends awaited us. Fame lured even more, and it felt like there was not better profession.

The three weeks that initially seemed long thus flew by. The flags were pulled down, the suitcases packed; the mood was not too bright, as we were due to travel back the next day.

Միշտ Գավառելիշվիկի Վրաստան

Մեր օրերում, ցավոք, շատ հեռուստահաղորդումներ ռեյտինգով են գնահատվում: Իմ կարծիքով՝ կարևոր չէ, թե ծրագրում քանի ձանձրացնող «հեղինակություն» է իր գովքն անում: Առավել կարևոր է, թե ինչքանով է հաղորդումը բազմազան և ոնց է օգնում հեռուստադիտողի զարգացմանը:

Մեր ծրագիրն առաջին հերթին ուղղված է երիտասարդության շրջանում զարգացման նոր ուղիությունների հայտնաբերմանն ու ցուցադրմանը: Բացի այդ, ծրագիրը լրագրության լավ դպրոց է դեռահասների համար: Իմ կյանքում այն դարձավ մի բան, ինչի հետ երբեք չէի առնչվել: Ես չէի էլ հավատում, որ կապցնեմ մրցույթը, սյուժեներ կպատրաստեմ: Ինձ համար դա մի մեծ դպրոց էր:

Մենք սովորեցինք պաշտպանել մեր գաղափարները: Մեզ չէին արգելում ընտրել ամենառիսկային թեմաները. մշակութային ու կրոնական փոքրամասնություններ, երիտասարդական շարժումներ, սեքս... Ամենակարևորը՝ գաղափար լինել, մնացածում մեզ օգնում էին:

Միշտ թեման առաջարկելուց առաջ ես հետաքրքիր քննարկումներ էի փնտրում ինտերնետային երիտասարդական ֆորումներում: Հետո արդեն՝ երբ կյուլթը պատրաստ էր, հետաքրքիր էր լինում, թե ինչպես էին արձագանքում դրան հեռուստադիտողներն ու ինտերնետ օգտագործողները: Ինչ ասես չէին ասում ու գրում գովում էին ու փնտվում: Եվ դա, իհարկե, ավելի լավ էր, քան եթե արձագանք չլիներ:

Երբեք չեմ մոռանա Բաթումիի ճամբարի 3 շաբաթը: Մեր աղբբեջանցի ու հայ ընկերների հետ ինֆորմացիոն թողարկումներ էինք պատրաստում: Երեկոներն էլ հավաքվում էինք, և ամեն մեկն իրենից էր պատմում: Հիշում եմ առաջին անհաջողությունս, երբ պետք

էր թեմա գտնել, իսկ ես չկարողացա: Ամբողջ օրը քաղաքով թրև եկա, բայց աղբից բացի ուրիշ թեմա չգտա քաղաքում: Երկար տանջվեցի, մեկ էլ հանկարծ կարծես պայծառացում լինելը՝ մի քանի հետաքրքիր թեմա մտածեցի միանգամից:

Ափսոս, որ այդ ամենն արդեն հիշողություն է, ես էլ ուսանող եմ: Հաճույքով մեկ անգամ էլ կմասնակցեի նման միջազգային ծրագրի, հիմա արդեն ուսանողի կարգավիճակով: Կարծում եմ, որ մենք քիչ ենք շփվում և վատ գիտենք տարածաշրջանն ու Կովկասի ժողովուրդների մշակույթը:

Misha Gavashelishvili

Georgia

Nowadays, many television shows are unfortunately assessed by the rating. I think that what matters the most is not how many of the boring “famous” faces the program presents and how well their PR is performed, but rather, how diverse the program is and how much it helps the viewers to develop.

Our program is primarily aimed at showing something new to the young people, in a way to broaden their choice. Besides, it is a journalism school for teenagers. For me, it has become something completely new in life, something I had never encountered before. And I did not believe that I could win the competition and produce stories. It all became a great school for me.

We learnt to defend our ideas. We were not prohibited from choosing the riskiest of themes, ranging from cultural and religious minorities to youth movements and sex... So long as you had the idea, they would help you with everything else.

Before proposing my theme to the producer, I always searched for interesting discussions in youth forums in the Internet. Then, after the story was ready, it was always interesting to follow the reaction of the television viewers and the Internet users. They said and wrote all sorts of things, good and bad. But surely, it is better than nothing.

I will never forget the three weeks in the Batumi camp. We worked on information programs together with our Armenian and Azerbaijani friends. In the evening, we would come to-

gether, and everyone would tell a story of their own. I remember my first failure... When I needed to find a story, I could really not do it. I walked around town, searching, but found nothing but stories about garbage. I struggled for quite some time, and suddenly, I had a flash of inspiration, and I came up with several interesting themes all at once.

It is a pity that everything ended and I am a student. I would be happy to take part in a similar international project again, this time for students. I think that we miss the communication, and we know very poorly the region and the cultures of the Caucasus peoples.

Անի Մարտիրոսյան Հայաստան

Ժամանակին, երբ զնում էի պարի, սովորություն ունեի քայլերս միշտ ձախ ոտքից՝ սկսել: Նկարչական դպրոցից հետո ամեն ինչ ու բոլորին գույներով էի տարբերակում: Ինտերնյուտում նոր սովորություն ձեռք բերեցի՝ ասելիքս բաժանում եմ վագոնչիկների. սա տեսանյութ կամ սցենար կրկնելու փորձված մեթոդ է:

**Այսպիսով՝ վագոնչիկ համար 1:
Ինտերնյուտ, 2007 թ., Վրաստան, Բաթումի:
Առաջին քայլեր:**

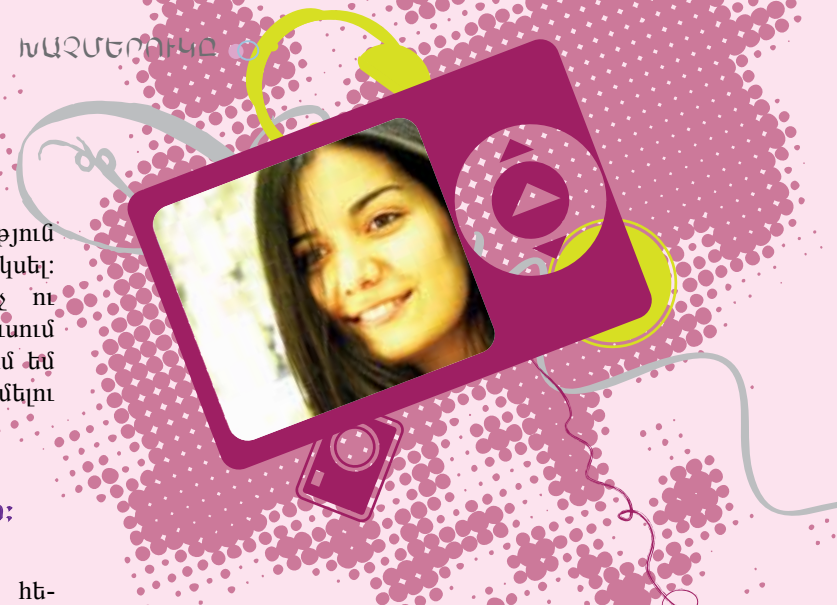
Մի խումբ երեխաներ՝ տարբեր նագերի, հետաքրքրությունների և բնավորությունների, հայտնվել էին Վրաստանում ու տեսանյութի թեմաներ էին փնտրում: Մեր պրոդյուսերները փորձում էին մեզ սովորեցնել լրագրության գաղտնիքները, իսկ մենք փորձում էինք հասկանալ դրանք:

Չխճճվելու համար մեզ սովորեցրեցին կազմել վագոնչիկներ. թղթի վրա նկարում էինք իրար շողկապված ուղղանկյուններ, որոնք դառնում էին մեր նյութի բաղադրիչները՝ տեքստ, կադր, հատված հարցազրույցից և այլն... Ցուցումներ ու հուշումներ ստանալուց հետո մենք հետաքրքրությունից վառվող աչքերով ընկնում էինք փնտրտուքների մեջ: Այդ փնտրտուքների ընթացքում մենք բացահայտում էինք ոչ միայն միմյանց, այլև՝ ինքներս մեզ:

Հատկապես հայերի և ադրբեջանցիների համար տարօրինակ էր, որ կարողանում էինք միասին ապրել: Բայց «մարդասպանի» կարծրատիպը երկու կողմերն էլ կարողացան հաղթահարել: Ավելին, ճամբարն ավարտվեց գրկախառնություններով, արցունքներով: Բայց սա վերջում էր... Չտապենք:

Վագոնչիկ համար 2. փորձը փորձանք չէ:

Կան մարդիկ, ովքեր վախենում են ջրից, բարձրությունից, մթությունից, իսկ ես վախենում էի խայ-

տառակ լինելուց: Բայց հենտ համոզվեցի, որ պետք չէ վախենալ անհայտից՝ ի՞նչ գիտեմ, գուցե սպասումներիցդ էլ վեր բան ստացվի:

Երբ փոքր էի, միշտ հիանում էի հաղորդավարի մասնագիտությամբ ու երագում, որ մի օր ես էլ կհայտնվեմ հեռուստատեսությունում: Մեկ էլ հանկարծ՝ հայտնվեցի: Ավելին՝ ուղիղ եթեր վարեցի: Երջանկության համար շատ բան պետք չէր: Հուզվում էին բոլորը: Բայց մենք շատ լավ խումբ էինք: Մեր եթերի պրոդյուսեր Մարիամը մեզանից շատ էր հուզվում, բայց չէր մոռանում մեզ հիշեցնել. «Մեջքն ուղիղ պահեք ու ժպտացեք»: Հմմ... Ասում են՝ մեր եթերը լավագույնն էր ճամբարների ամբողջ պատմության մեջ: Նոր նկատեցի, որ գլուխ եմ գոլում՝ բայց մի՞թե անառիթ: Դուք իմ տեղը լինելիք, չէի՞ք հպարտանա:

Վագոնչիկ համար 3. շարունակելի ... վերջաբան:

Ասում են, լավ բաները երկար չեն տևում: Իսկ ես հույս ունեմ, որ նրանք ունենում են շարունակություն: «Մենք ենք»-ը մեզ տվեց ինքներս մեզ ու իրար ճանաչելու, հասկանալու, աշխատելու և ամենակարևորը՝ երագանքներն իրագործելու հնարավորություն: Մենք ենք քանականներիս համար «Եթերում՝ մենք ենք» ասելու իրավունք ունենալը մեծ ձեռքբերում է, որ չենք մոռանա, ուր էլ լինենք: Դե ինչ. եթերում՝ Մենք ենք:

Ani Martirosyan

Armenia

In the past, when I went to dance class, I had the habit of starting the steps from my left leg. After art school, I used to differentiate everything and everyone by colors. In Internews, I developed the habit of compartmentalizing my message: it is a tested method of preparing a video or a script.

Hence, compartment number 1: Internews, 2007, Batumi, Georgia. The First Steps.

A group of kids of different nationalities, interests, and characters came together in Georgia seeking topics for video stories. Our producers tried to teach us the secrets of journalism, as we tried to make sense of them.

In order to avoid the confusion, we were taught to create compartments: we would draw interconnected rectangles on paper, which would then become the elements of our story, such as text, image, an interview piece, and so on... After getting instructions and hints, we would start the search with eyes burning with curiosity. During the search, we would discover not only each other, but also ourselves.

Especially for the Armenians and Azerbaijanis, it was strange that we managed to live together and to stay alive. Both we and they were reputed as “murderers,” but both sides managed to overcome those stereotypes. Moreover, the camp ended with embrace, tears. But it was at the end... Let us not rush!

Compartment number 2: No Harm in Trying.

Some people are afraid of water, height, or darkness, while I was afraid

of disgrace. Later, I became convinced that one should never fear the unknown: it may even surpass one’s expectations. Who knows?

When I was younger, I always admired the profession of a television anchor and dreamt of the day when I would appear on television like them. And then, all of a sudden, I appeared on television. Moreover, I went live. It did not take much to become happy. Everyone was excited. But we were a great group. Our on-air producer Mariam was more excited than us, but did not forget to remind us “to keep our backs straight” and “to smile.” Hmm... They say our air was the best in the history of our camp. I just noticed that I am boasting. But is there no reason to boast? Would you not boast if you were in my shoes?

Compartment number 3: To Be Continued... Epilogue...

They say good things do not last long. But I hope that they have continuation. “Menk Enk” enabled us to understand ourselves and one another, to conceive, to work and, most importantly, to make dreams come true. For the “Menk Enk” kids, it is a great achievement to have the right to say “Yeterum menk enk” (“we are on air”), one that we shall not forget, no matter where we go. Thus: “Yeterum menk enk!”

Դավիթ Գրիգորյան

Հայաստան

Ի՞նչ է, յուսածու՛հ էիր՝ հեքիաթու՛՞ժ ես հայտնը-վել... ԱՄԵՆԱԿԻՆ: ԽՐԱՎԵԼ ԵՍ ԼՐԱԳՐՈՒՅԱՆ ՄԵՉ:

«Ահա թե ինչ», - շշմոջաց եսս այն պահին, երբ դիմացս կանգնած օպերատորը սեղմեց «REC» կոճակն, ու լույսը կուրացրեց աչքերս: Դաժան է, երբ երեք ժամ անգիր արած սթենդափի տեքստը մտքիցդ թռչում է Սաուդյան Արաբիայի ավազներից դուրս ժայթքող նավթի արագությամբ...

Մենք՝ հայերս, վեց հոգի էինք: Պատանի, անփորձ, ազատասեր, ուրախ ու սոված մենք հասանք ամառային լրագրողական ճամբար:

Կովկասի պատանի «աշխատավորներին» հաջորդ օրն իսկ բաժանեցին թիմերի: Երեք ազգություններ խառնվեցին երեք տարբեր խմբերում: Եթե յոգեք լինեի՛նք, յեզկից հիանալի, էկզոտիկ աղցան կստացվե՛ր՝ համեմված երեք տարբեր յեկթալիտետներով, սովորույթներով ու ճաշակներով:

Բոլորս փորձում էինք ամեն ինչ անել՝ մեր ու մեր ազգի վարկանիշը բարձրացնելու համար: Բայց արի ու տես, որ այդ մրցավազքի մասին լրագրության «պատանի հանճարները» շուտով մոռացան: Սիրահարվածների միջև հյուսվող խարդավանքները շեղում էին աշխատանքից, և այդ խնդիրը լրջորեն հուզում էր մեր «բարձրաստիճան ղեկավարությամբ»: Հենց մեր աշխատելը բռնում էր, մեկ էլ հանկարծ թարմ լուր էր տարածվում նոր սիրավեպի մասին: Ամենահավեսն այն էր, որ ամեն կերպ օգնում էինք իրար: Չնայած մի քանի օրվա ծանոթներ էինք, երկար-բարակ խորհուրդներ էինք տալիս իրար, թեև բոլորս էլ «թեյնիկ» էինք «սիրո արվեստում»: Ինձ շրջապատում էին հաճելի, սիրունիկ աղջիկներ, և շրջանը գնալով նեղանում էր... Ի վերջո հասկացա, որ ճամբարի սիրային կյանքն ընթանում է իր նորմալ հունով, պարզապես ինձ շրջանցում է...

Ծանր սիրային տվայտանքներից փախչելով՝ ես ամբողջովին տրվեցի աշխատանքին:

Եկավ աշխատելու ժամանակը:

Ճամբարի ընթացքում նիհարեցի մոտ 5 կիլոգրամ: Մեր աշխատանքը զինվորական ծառայության պես էր՝ լավ իմաստով: Շատ բան սովորեցինք: Գնահատեցինք իրական ընկերությունը, սկսեցինք ավելի իրատեսական բաների մասին երագել ու ապագայի ավելի լուրջ ծրագրեր մշակել:

Մենք՝ Ադրբեջանի, Վրաստանի ու Հայաստանի պատանեկան ըմբոստության վառ ներկայացուցիչներս քննարկում էինք այն խնդիրները, որ ժառանգել էինք ավագ սերնդից, և մեր բանակցություններն ու լուծումներն ավելի խաղաղասիրական ու լավատեսական էին, քան մեծերինը: Մենք միասին ապրում էինք, զվարճանում, ուտում, աշխատում, անկեղծանում էինք ու անգամ վիճում նույնքան հաճախ, որքան հաճախ հաշտություն էինք կնքում:

Ճամբարի ավարտին մենք եռահարկ հյուրանոցի հյուրասենյակներում, ճաշարանում, աստիճանավանդակներում ու համարներում թողեցինք բոլոր բացասական հուշերը: Մեր իրերի հետ հավաքեցինք ու տուն բերեցինք անհամար դրական լիցքեր, տպավորություններ ու ապրումներ. չէ՞ որ կյանքը ոչ թե պարզապես ապրած օրերն են, այլ նրանք, որոնք հիշվում են:

Davit Grigoryan

Armenia

Did you think you were in a fairy tale? ...Nothing of the kind. You are stuck in journalism.

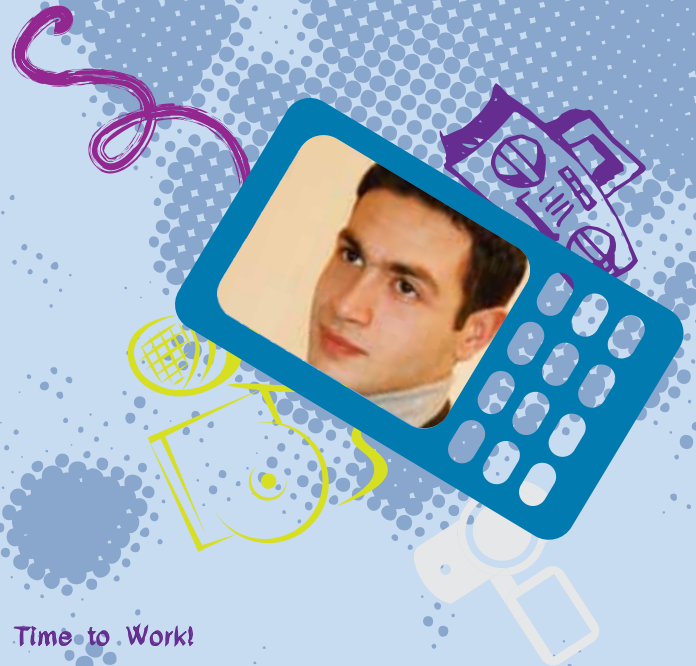
Those words were uttered to me by one of my egos when the cameraman in front of me pushed on the “REC” button, and the red light dazzled me. It is cruel when the standup text memorized by heart for three hours escapes your mind at the speed at which the crude oil erupts from the sands of Saudi Arabia...

There were six of us, Armenians. Young, inexperienced, freedom-loving, happy, and hungry, we reached the journalism summer camp.

The next day, we, the young “laborers” of the Caucasus, were divided in teams. The three nationalities were mixed in three different teams. Had we been fruit, we would have made a great exotic fruit salad topped with three different sets of mindsets, habits, and tastes.

We all tried our best to improve our and our nation’s reputation. Very soon, however, the “young geniuses” of journalism forgot about this race.

The webs of love intrigues drew us away from work, and the problem caused serious concern to our “top command.” As soon as we were ready to get down to work, breaking news would emerge about yet another novel. The coolest thing about it was that we did our best to help each other, even though we had only met a few days ago; we went on and on with our advice, although in reality, we were all novice at the art of love. I was surrounded by charming cute girls. And the circle was getting tighter... I finally realized that love life in the camp was progressing, although I was being bypassed... Escaping the torturous grave love, I dedicated myself fully to work.

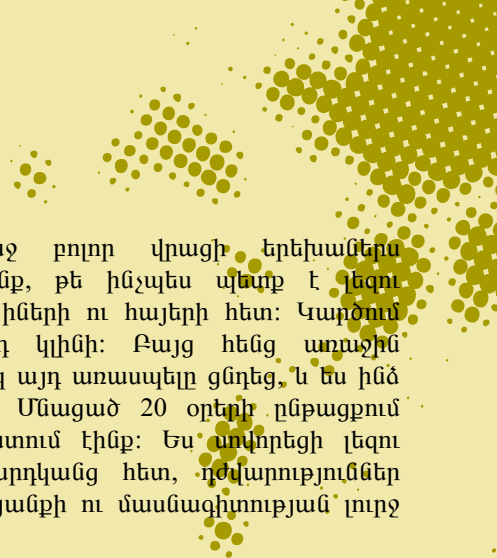
Time to Work!

I lost over five kilograms during the camp. Our work was like army service, of course in a good sense. We learnt a lot. We started to appreciate true friendship, to dream of more realistic things, and to plan more seriously for the future.

We, the bright representatives of the rebel youth of Azerbaijan, Georgia, and Armenia, discussed the issues inherited from the older generation, and our talks and solutions were more peace-loving and optimistic than those of the older generation. We lived together. We had fun. We had meals, worked, and got sincere. We argued and settled at pretty much the same frequency.

By the end of the summer camp, we left all the negative memories in the guest rooms, canteen, staircases, and chambers of the three-floor hotel. Alongside our stuff, we packed and brought back home numerous positive emotions, impressions, and experiences. After all, life is not just about the days one lives, but about the days one remembers!

Բուսա Դաթուկիշվի

Վրաստան

Կիրակի մի օր, ժամը 12-ին փոխում էի հեռուստատեսային ալիքները և կանգնեցի Առաջին ալիքի վրա, որտեղ «Չվեմի էքսպրեսիում» պատանի հաղորդավարը հայտնեց լրագրողական մրցույթի մասին: Անմիջապես համեստորեն մտածեցի՝ եթե այդ աղջիկը կարող է հեռուստահաղորդում վարել, ինչու՞ ես չեմ կարող:

Մյուս օրը գնացի Ինտերնյուս և լրացրեցի հայտը: Այնտեղ ինձ այնքան դուր եկավ, որ հայտի մեջ հոգիս դրեցի ու ինչ ասես չգրեցի՝ որ ուժեղ տպավորություն գործեմ ժյուրիի վրա: Արդյունքում՝ մի քանի փուլից հետո, ես ընդգրկվեցի նվիրական վեցյակում և ուղևորվեցի Աջարիա՝ ամառային ճամբար:

Իմ առաջին նյութը տաքսիստի մասին էր, որ պատմում էր մասնագիտության դրական ու բացասական կողմերի մասին: Մոնտաժի վերջում արդեն վստահ էի, որ կարող էի «խորը սոցիալական նյութեր» պատրաստել: Երկրորդ նյութիս հերոսները դարձան Չակվիի այն փոքրիկները, ովքեր մետաղի ջարդոն էին հավաքում, հանձնում և ստացած փողով օգնում էին իրենց ընտանիքներին:

Նյութը «ողբերգական» ստացվեց: Մենք ամբողջ օրը սքենդալներ էինք փորձում և նկարում էինք՝ ինչպես էին այդ փոքրիկները մետաղի ջարդոնը քարշ տալիս: Նրանցից մեկն անգամ վատացավ: Երեկոյան վերջապես հանգիստ շունչ քաշեցի. նկարահանումն ավարտված էր, ես էլ հյուրանոցում էի՝ կատարած պարտքի գիտակցմամբ: Հուսով էի, որ հոգեցունց մի սյուժե էի պատրաստելու աշխատող փոքրիկների ծանր ճակատագրի մասին:

Բայց շուտով հյուրանոց եկան ոստիկաններն ու երեխաների ծնողները... Կարճ ասած՝ նյութն այդպես էլ չավարտեցի:

Ճամբարից առաջ բոլոր վրացի երեխաներն անհանգստանում էինք, թե ինչպես պետք է լեզու գտնենք աղբեջանցիների ու հայերի հետ: Կարծում էինք, որ դա բարդ կլինի: Բայց հենց առաջին դիսկոտեկի ժամանակ այդ առասպելը ցնդեց, և ես ինձ շատ ազատ զգացի: Մնացած 20 օրերի ընթացքում մենք միասին աշխատում էինք: Ես՝ սովորեցի լեզու գտնել անձանոթ մարդկանց հետ, դժվարություններ հաղթահարել, նաև կյանքի ու մասնագիտության լուրջ փորձ ձեռք բերեցի:

Մի քանի անգամ ես հաղորդում վարեցի, ինչն էլ ինձ ճանաչում բերեց հասակակիցներիս շրջանում: Դա ավելացնում էր աշխատելու ցանկությունս: Շատ էի ուզում հեռուստատեսությունում աշխատանք գտնել, բայց երբ մոտիկից ծանոթացա նրանց աշխատառճին, որոշեցի այլ ոլորտում փորձել ուժերս: Ինտերնյուսում մենք ազատ էինք աշխատում, հետաքրքիր գրուցում էինք ու վիճում ցանկացած թեմայի շուրջ: Իսկ հեռուստատեսությունում դա չկա:

Rusa Datukishvili

Georgia

One of those Sundays, at around noon, I was switching through the TV stations with the remote control, when I stopped on the First Channel, where the “Our Express” youth show anchor announced about the competition about teenagers. I humbly thought right away: if she can host the show, why can’t I do the same?

The very next day, I went to Internews and filled out an application form. I liked it there so much that I put my soul into the questionnaire, writing everything that I could in order to make a strong impression on the jury. As a result, I became one of the six winners

after several rounds, and we travelled to the summer camp in Ajaria.

My first story was about a taxi driver who told about the upsides and downsides of his profession. When

the editing was over, I was already sure that I can cover “profoundly social” stories. Thus, small kids from Chakvi became the heroes of my second story: they were collecting scrap metal, turning it in, and getting money to help out their families.

The story turned out tragic. For a whole day, we were recording standups and filming these kids dragging the scrap metal, because of which one of them even felt bad. In the evening, I finally sighed with relief. The shooting ended, and I returned to the hotel with a sense of fulfilled duty and hope that I would make a weepy story about the tough fate of the money-earning kids. No such luck, however...

Soon, the police and the children’s parents came to our hotel. I never got to edit that story.

Armenians and Azerbaijanis were a theme that worried all the Georgian teenagers before going to the camp. For some reason, we thought that it would be quite hard for us to get along with them. However, the myth was busted in the very first disco, and I felt quite relaxed. During the 20 days that followed, we worked in a friendly manner. I learnt to communicate in new ways, to get along with people that I never knew before. I learnt to overcome difficulties. Our project became a springboard: there, I gained serious life experience and professional experience.

I anchored the show several times, and my peers started to recognize me. It added to my desire to work. I really wanted to get a job on television, but when I faced the work style more closely, I decided to try myself in a different profession. In Internews we had freedom, interesting conversations, and discussions on any theme. Television did not have all of it, and people did not think as freely as the participants of our project did.

Ֆարիզ Ազան

Արդեշան

Ուսումնական տարվա վերջն էր: Մենք բարձրաձայն մտածում էինք, թե ինչպես և որտեղ ենք անցկացնելու ամառային արձակուրդները: Մեկն ուզում էր արտասահման մեկնել, մյուսը՝ մնալ շոգ և զբոսաշրջիկներով լի Բաքվում: Հանկարծ բացվեց դասարանի դուռն ու ներս մտան մեր տնօրենն ու մի կին, ով ինչպես հետո պարզվեց հեռուստահաղորման պրոդյուսերն էր: Նա մեզ պատմեց «Մանկական խաչմերուկ» ծրագրի մասին: Ոմանք հետաքրքրվեցին նախագծով, բայց ոչ բոլորի ծնողները թույլ տվեցին մասնակցել դրան, քանի որ ծրագիրը հայերի հետ համատեղ էր արվում:

Առաջին սեմինարի օրը նշանակված էր: Տեղյակ չեմ, թե քանի երեխա էր ընդգրկված, բայց վերջում մնացին վեց հոգի և ես նրանց մեջ էի: Շատ հետաքրքիր ու անսովոր զգացումներ ունեի: Ես ծանոթացա և շատ մտերմացա նախագծի մասնակիցների հետ: Մինչ այսօր էլ մենք շփվում ենք իրար հետ:

Ճամբարում նույնպես արագ հարմարվեցինք ու ընկերացանք վրացիների ու հայերի հետ: Ապրում էինք Բաթումիում՝ Սև ծովի ափին: Երեք շաբաթների ընթացքում մենք յուրացրեցինք լրագրության այբուբենը, նյութեր պատրաստեցինք, ուղիղ եթեր դուրս եկանք և թոք շոու նախաձեռնեցինք: Մենք իմացանք՝

ինչ է կադրից դուրս խոսքը, մոնտաժը, սցենարը, կոդավորումն ու սքենդալը: Հասկացանք, թե ինչպես է պետք մարդկանց հետ ընդհանուր լեզու գտնել, ինչպես անել, որ նրանք ցանկանան խոսել, զրուցել ու շփվել: Եվ վերջիվերջո ինչպես այդ խոսքն ու զրույցը վերածել հարցազրույցի: Կարելի է ասել, որ մենք նաև հոգեբանություն սովորեցինք: Շատ բան իմացանք նաև մեր հարևանների՝ հայերի ու վրացիների մասին: Նույնիսկ մի քանի բառ սովորեցինք նրանց լեզուներով արտաբերել: Ճամբարում անցկացրած օրերը լավագույնն էին, լի աշխատանքով և հանգստով, նույնիսկ հաջողեցինք ատրակցիոնների այգի գնալ: Չէ որ մենք դեռահասներ էինք, և դա էր ամենահետաքրքիր իրադարձությունը մեզ համար:

Մի ծիծաղելի դեպք եմ ուզում պատմել: Զնած էի մնացել մի առավոտ ու ներկա չէի սեմինարին: Ֆուտոլի հետ էինք կիսում մեր սենյակը, և միայն նա ուներ բանալին: Ինքն էլ այդ օրը խիստ զբաղված էր նկարահանումներով: Բոլորը մտածել էին, թե ինձ հետ վատ բան է պատահել, եկել ու թափում էին սենյակի դուռը, բայց ես չէի լսում: Նույնիսկ մորս էին զանգել Բաքու: Վերջապես Մուհամեդը հարևան պատուհանից ստավ մեր սենյակ և արթնացրեց ինձ:

Բոլորն անհանգստացած ու վախեցած էին, իսկ ես, անկեղծ ասած, ոգևորվել էի այս պատմությամբ: Նույնիսկ ազդվել էի, քանի որ ինձ համար անհանգստացել էին ոչ Միայն համերկրացիներս, այլ թուրք ներկայները:

Մենք շատ բան իմացանք հեռուստատեսային աշխարհի, լրագրողի աշխատանքի ու մեր հարևան երկրների երիտասարդների մասին: Ես շատ բան սովորեցի: Ամենակարևորը՝ ձեռք բերեցի հիանալի ընկերներ: Մեր նախագիծը մի փոքրիկ մոլորակ է, և ես շատ ուրախ եմ, որ իմ տեղն ունեմ դրա պատմության մեջ, թեկուզ հենց իմ այս էստի միջոցով:

Fariz Rzayev

Azerbaijan

It was the end of the school year. The classroom was in a buzz. We were thinking aloud how to spend the summer. Every one of us has certain ideas. Some were thinking of travelling abroad, others about spending the summer in hot Baku overcrowded with tourists. Suddenly, the door opened, and the school principal and another woman walked in. It later turned out that she was the producer of a television program. She told us about the Kids' Crossroads project. Some of my classmates became interested. But not everyone's parents agreed, because it would be a joint project with the Armenians.

The date of the first seminar was then set. I do not know how many kids came, but only six were selected, and I was one of them. I had very interesting and strange feelings. I met with the other kids in the project. We all very quickly made friends and are interacting up till today.

We adapted to the camp very quickly, too. We made friends with the Georgians and the Armenians. We were living in Batumi—a very beautiful city on the shores of the Black Sea. During three weeks, we studied the ABC of journalism, made stories, went on air live, and prepared talk shows. We found out the meaning of “off-screen text,” “cutting,” “script,” “encoding” and “standups.” We learnt how to get along with people and get them to want to talk to us, to communicate, and to share. Finally, the talk would turn into an interview. I can say that we informally learnt a little bit of psychology, as well. We learnt a lot about our neighbors—the Armenians and the Georgians. We learnt to pronounce certain phrases in their languages. Those were the best days, full of work and rest. We even managed to visit the amusements. After all, we were teenagers, and it was the most exciting part for us.

Then, there was a very funny incident: once, I overslept and failed to show up to the seminar in the morning. Everyone thought that something had happened to me. Fuad, who was my roommate, was busy shooting a story, and he was the only one who could have opened the door. Everyone was knocking, but I did not hear anything. They even telephoned my mother in Baku. Finally, Mohammed climbed over to our balcony through the neighbor's and woke me up.

Everyone was worried and scared, but to be honest, it was cool. At the same time, I was touched: my absence had seriously worried not only the kids from my country, but also the others...

We learnt a lot about the world of television, the work of a journalist, and the kids from the other South Caucasus countries. I learnt a lot: most importantly, I found new good friends. Our project is a small planet, and I am very glad that I will be a part of its history. At least through this essay of mine.

Նրևա Ագլաձե Վրաստան

Ինտերնյուս եկա առաջին հերթին այն պատճառով, որ հետաքրքրվում էի լրագրությանը: Բացի այդ եղբորս հետ մրցակցության մեջ էի, քանի որ կար ժամանակ, երբ նա նույնպես մասնակցել էր մրցույթին, սակայն երրորդ փուլը չէր հաղթահարել: Մեմինարների ժամանակ փորձում էի ակտիվ լինել, ինձ հուզող ու հետաքրքրող գաղափարներ ու թեմաներ առաջարկել: Տասնհինգ մասնակից էինք և միայն յոթը պետք է ճամբար մեկնեին:

Կարծում եմ՝ բախտս բերեց. հիանալի կերպարներ գտա իմ պատմության համար՝ Եվրոպայով մեկ թափառող հնդկացի երաժիշտները Թբիլիսիում: Իմ թեման ոչ միայն դուր եկավ պրոդյուսերին, այլ նաև հետաքրքրի նյութ դարձավ: Ես ոգևորված էի և երկու շաբաթ անընդմեջ եղբորս երեսով էի տալիս իմ հաղթանակը:

Ահա վերջապես Բաթումին դիմավորեց մեզ: Սկզբում մենք՝ վրացիներս, ավելի առանձնացած էինք, բայց շուտով իրադրությունը փոխվեց: Անկեղծ ասած հարևան երկրների մեր հասակակիցները մեզմից շատ էին տարբերվում, բայց մենք, այնուամենայնիվ, ընդհանուր լեզու գտանք:

Մեզ ուղարկեցին թեմա փնտրելու: Իմ գույզը աղբրեջանցի էր: Մենք ուղևորվեցինք նավահանգիստ, որտեղ անհույս փորձ արեցինք նավաստիների հետ խոսել ու մի սուր թեմա գտնել, բայց նրանք ոչ մի հետաքրքիր բան չպատմեցին, և մենք հոգմած ու հիասթափված վերադարձանք տուն:

Երեկոյան տխուր և առանց թեմայի նստած էի, երբ հանկարծ Տիտքս փայլատակեց. հիշեցի, որ Բաթումիում դեվֆինարիում կա, որտեղ հաստատ լավ պատմություն կգտնեմ: Հաջորդ օրը մենք ուղևորվեցինք դեվֆինարիում, նկարահանեցինք ու Տիևչ ուշ գիշեր մոտաժեցինք նյութը:

Կարծում էի, որ մենք վերջինն ենք ավարտելու, բայց պարզվեց հակառակը, մենք առաջինն էինք ու հաջորդ ամբողջ օրը ազատ էինք և օգնում էինք մյուսներին:

Հիմա ես իմ պատմությունների վրա շատ եմ աշխատում, սիրում եմ փնտրել, հորինել ու գտնել թեմաներ ու կերպարներ նյութերիս համար, ծանոթանալ նոր մարդկանց հետ: Օրինակ, մի նոր պատմության գաղափար ունեմ՝ ուզում եմ պատմել արտասահմանցիների՝ հատկապես հնդկների ու չինացիների մասին, ում նկատմամբ խտրական վերաբերմունք է ձևավորվել: Ուզում եմ պարզել, թե ինչու են մարդիկ Թբիլիսիում բացասաբար վերաբերվում արտասահմանցիներին: Կարծում եմ՝ պատճառն այն է, որ մենք շատ քիչ բան գիտենք այլ ազգերի մասն, քիչ ենք կարդում նրանց մասին ու շփվում նրանց հետ: Վրացի երիտասարդներն հաճախ անգամ գաղափար չունեն, թե ինչ է կատարվում մեր հարևան երկրներում՝ Հայաստանում և Ադրբեջանում:

Nina Agladze

Georgia

I came to Internews primarily because I was interested in journalism the way I understood it. Besides, I was competing with my brother. He had participated in the competition, but had failed in the third round. I tried to be active in the seminars, came up with ideas and themes that interested and worried me. But it was not all. There were 15 of us participating in the seminar, and only seven would get to travel to the summer camp.

I think that I was a little lucky. I found a topic about American Indians in Tbilisi, musicians that roamed across the different countries of Europe. And suddenly, the topic attracted interest, and the story was quite nice. I was clearly very happy and reminded my brother of the victory for two weeks.

Finally, we reached Batumi. In the beginning, we the Georgians stuck together. After some days, however, I got to know the kids from Armenia and Azerbaijan more closely, and the situation changed. To be perfectly honest, the kids from the neighboring countries were quite different from us, but we still got along.

Then, we were sent out to search for story topics. We worked in pairs, and my pair was an Azerbaijani. We went to the seaport and started to ask questions to the seamen. We wanted to find something interesting, but the seamen turned out to be rather unsociable, and we returned empty-handed. We were walking back and got very tired.

In the evening, when I sat there all sad and broken because we had no topic, I remembered that there is a dolfinarium in Batumi. I immediately told about it, and we were sent out again to search for a topic. On the second day, we went shooting, and were editing until late at night.

We thought we would be the last to finish, but it turned out to be the opposite: we were the first to finish the story and were free the whole next day, so we helped out the others.

Now I work a lot on stories. I like travelling, thinking up topics, meeting new people and story protagonists, and learning things... I am thinking of the topic of foreigners in Tbilisi. We have a lot of Indians and Chinese, and there are different attitudes towards them. I want to make a story about the reasons behind occasional problems and the sources of the negative attitudes of some residents of Tbilisi towards foreigners. I think the problem is that very many of us do not interact enough or read, or learn about other peoples. People my age do not know much about what goes on even in Armenia or Azerbaijan or how people live there.

Անահիտ Ղրասյան Հայաստան

Լինում է, չի լինում մի թագավորություն է լինում... Այդ թագավորությունում մարդիկ պայքարում էին անհոգ ու երջանիկ: Ամեն բան սարք ու կարգին էր մինչ այն ժամանակ, երբ թագավորությունում խռովություն ընկավ: Յոթ իմաստունները հավաքվեցին, խելք-խելքի տվեցին և ներկայացան թագավորին: «Թագավորն ապրած կենան» անհանգիստ էր իր թագավորությունում ծագած խռովության համար: Ըստ նրա՝ ժողովրդին ոչինչ չէր պակասում երջանիկ կյանքի համար: Իմաստուններից ամենատարեցը հաղորդեց ժողովրդի ուղերձը. «Սիրելի՛ թագավոր, մենք գոհ ենք քեզնից և մեր թագավորությունում հաստատված կարգերից, բայց մի հարց մեզ տունջում է: Մենք շփում չունենք հարևանների հետ, չգիտենք աշխարհի անցուղարձի մասին: Գիշտ է՝ մարմնավոր բարիքներից հետ չենք մնում, բայց հոգևորի պակասը շատ է զգացվում: Մենք մի մեծ կավճե շրջանի մեջ ենք: Մենք մի շատ կարևոր բան ենք հասկացել. կյանքում ամենից թանկը մարդկային շփումն է ու անսահման աշխարհում սահմանված սահմաններ չունենալը»:

Թագավորը լսեց, խորհրդակցեց իմաստունների հետ և կայացրեց իր որոշումը: Հաջորդ առավոտյան յոթ իմաստունները ժողովրդին հաղորդեցին թագավորի խոսքը. «Սիրելի՛ ժողովուրդ, դուք ոչնչի պակաս չեք ունեցել, բայց ձեր կողմից հայտնած մտահոգությունը ինձ էլ սթափեցրեց: Մեր երկու հարևանների հետ մենք ոչ մի շփում չունենք: Եթե պատմությունն անցյալի հայելին է և ներկայի խորհրդատուն, ապա ես պատրաստ եմ մայել հայելուն և շտկել անցյալի սխալները: Ներամփոփ կյանքից ես էլ եմ հոգնել: Հարևանների հետ շփումը կօգնի ճանաչել ինքներս մեզ և մեր նմաններին»:

Թագավորի հրամանով ամանակներ ուղարկվեցին հարևան երկրներ, երկու հարևաններն էլ ուրախությամբ ընդունեցին իրենց անմիջական սահմանակցի առաջարկը՝ շփում հաստատել թագավորությունների միջև,

խնդիրների լուծման ճիշտ եղանակների փնտրել և «կովկասյան կավճե շրջանից» մի նոր շրջանի անցնել:

Այս ամենից հետո յոթ լավ ավանդույթ ծնավորվեց երեք թագավորությունների միջև: Ամեն տարի յուրաքանչյուր երկրից վեց դեսպաններ հավաքվում էին նույն տեղում և տեղի, ժամանակի ու գործողության եռամսհանության սկզբունքի համաձայն ջատ կարևոր որոշումներ էին կայացնում: Վերացել էին թուրք սահմաններն ու պատկերները, ազատ շփումը ազատարարի իր դերը լավագույնս էր կատարել:

Տարբեր ժողովուրդների մոտ հեքիաթները գոյատևում և սերնդեսերունդ են փոխանցվում թափառիկ պատմությունների միջոցով: Իմ այս հեքիաթն էլ երկար ճանապարհ ունի անցնելու: Գործողությունների անմիջական մասնակիցը լինելով՝ նոր բացահայտումներ եմ արել ինձ համար, հասկացել, որ կոնֆլիկտի լուծման լավագույն տարբերակը՝ քայլ անելն է:

Երկնքից մանանա թափվելուն չեմ սպասում. խնձորն էլ վատ չէ: Մանավանդ որ, հեքիաթի վերջում հենց այդպես է լինում՝ երկնքից երեք խնձոր է ընկնում: Օբյեկտիվ գնահատելու դեպքում երեք թագավորությունների երեք հաշտարարներին մեկական խնձոր պիտի որ հասնի:

Ախր, միշտ էլ այսպես է լինում, կամ էլ պարզապես լինում է, չի լինում...

Anahit Ghiasyan

Armenia

Once upon a time, there was a kingdom... In this magic kingdom, people lived carefree and happily. People and nature lived in harmony. Everything was in order until some unrest broke out in the kingdom. Seven sages came together and appeared before the king. The “long-live” king was concerned about the unrest in his kingdom. He thought people did not miss anything for leading happy lives. The most senior of the sages conveyed this message of the people to the king: “Our beloved king! We are happy with you and the order in our kingdom. But there is a problem that torments us: we have no contacts with our neighbors, not even any information about what happens around the world. While we enjoy material values, we are direly short of the spiritual. We are in a big chalk circle. People have understood something very important: what matters most in life is human exchanges and having no defined borders in this borderless world.”

The king attentively listened to this message, consulted the sages, and rendered his decision. The next morning, the seven sages appeared before the people and conveyed the king’s message: “My beloved people! There has never before been unrest like this one in our kingdom. You have not been short of anything, but the concern you expressed has sobered me up, too. We have no contacts whatsoever with our two neighbors. If history is the mirror of the past and the advisor of the present, then I am ready to look at the mirror and to correct the mistakes of the past. I have grown tired of this self-enclosed life, too. Contacts with neighbors would help us to recognize ourselves and our keens.”

The king ordered letters to be sent to the neighboring countries. Both neighbors gladly accepted the offer of their direct neighbor to establish contacts between the kingdoms, to seek good solutions, and to move beyond the “chalk circle” of the Caucasus.

Thereafter, a good tradition emerged between the three kingdoms. Every year, six ambassadors of each nation would come together at the same place and render very important decisions acting together in time, place, and conduct. All borders and barriers were no longer. Free contacts best performed their role of creating freedom.

Different peoples preserve and transfer fairy tales from generation to generation through migrant stories. This fairy tale of mine, too, has a long path to travel. As a direct participant in the action, I have made new discoveries for myself and realized that making a step forward is the best way to solve a conflict.

I do not expect manna to fall from the sky: an apple would be quite alright. Especially as that is how fairy tales normally end: three apples fall from the sky.

Fair assessment of the reality clearly shows that each of the three peacemakers from the three kingdoms will certainly get an apple.

After all, that is how the story always goes...

Օրհան Մամեդով

Աղբբեջան

Ես Օրհան Մամեդովն եմ: Ընդհանրապես, այն-քան էլ շփվող մարդ չեմ, բայց 2006-ին ամեն ինչ փոխվեց: Այնպես ստացվեց, որ ես անցա լրագրության սկզբնական դասընթացն ու լավագույնների շարքում «Մանկական խաչմերուկ» ծրագրով մեկնեցի հեռուստատեսային ամառային ճամբար:

Սկզբում առանձնացած էի բոլորից: Երեխաները շատ աղմկոտ էին և չափից դուրս շատախոս: Ես խիստ տարբերվում էի նրանցից: Անկեղծ ասած, չէի հասկանում՝ եթե մեր ղեկավարներն այդքան ակտիվ խումբ էին ընտրել, ինչպես կարող էի ես հայտնվել նրանց մեջ... Անգամ սյուժե չհասցրեցի նկարել և թողեցի թեման հետագայի համար:

Մինչ գնացքով գնում էինք, ծանոթացա երեխաների հետ: Ուրախ էր: Գյանջայում մեզ միացան Օրհանն ու Վալենիը: Ինձ պես Օրհանն էլ ռուսերեն վատ գիտեր: Այդ պատճառով էլ մենք արագ լեզու գտանք: Հետաքրքիր էր, որ մեր աղբբեջանական խմբում միայն մեկ աղջիկ կար:

Վերջապես հասանք ճամբար: Խորհրդատուներն ու պրոդյուսերները մեզ շատ օգնեցին: Ինձ համար դժվար էր, բայց ես ճգնում էի: Երեխաներն օգնում էին, որ թեմա գտնեմ, նկարեմ: Հիշում եմ Ջամիլյայի ու Վալենիի դեմքի արտահայտությունը, երբ ես ոչ մի կերպ չէի կարողանում ռուսերենով սթենդափ նկարել: Անընդհատ խառնում էի բառերը: Նրանց օգնությամբ ես կարողացա 2 նյութ նկարել՝ դպրոցի և նկարչի մասին, որոնք լավ տպավորություն թողեցին: Հետո մենք եթեր դուրս եկանք և թոք շոու պատրաստեցինք: Երեխաներն ամեն ինչ անում էին, որ լավ ստացվեր, ես էլ աջակցում էի:

Ուղիղ եթերից հետո յաանակիցները շատ ոգևորված էին վերադառնում: Իսկ յենք դիմավորում էինք նրանց նկարագարից պատասխաներով, երգերով ու ծափերով:

Հիշում եմ նաև մեր շրջագայությունը Վրաստանով, երբ ազատ օր ունեցանք: Եղանք պատմական վայրերում, բուսաբանական այգում, հետո էլ զբոսանավով գնացինք բաց ծով: Երեխաները նավից թռչում էին ծովի մեջ: Ու չնայած ես չթառ՝ բայց շատ ուրախ էր:

Այդ ծրագրից հետո սկսեցի հավատալ իմ ուժերին, դարձա ավելի վստահ, սովորեցի լսել և սեփական տեսակետ արտահայտել:

Orhan Mamedov

Azerbaijan

My name is Orhan Mamedov. I am generally not a very sociable person, but everything changed in 2006. I happened to pass a beginner's course in journalism and, being among the best, I ended up in the television camp of the Kids' Crossroads project. In the beginning, I shunned everyone that was there: the kids were very noisy and talked too much. I sharply stood apart. To be honest, there was one thing that I could not understand: if our leaders had chosen such active kids, then how I could be among them at all! I did not even manage to film a story and kept the story as a backup for the future.

While we travelled in the train, I met with the kids. It was fun. In Gyanja, two other boys—Valeh and Orhan joined us. Orhan's Russian was poor like mine, so we quickly got along. There was only one girl in the group, and it was interesting, too.

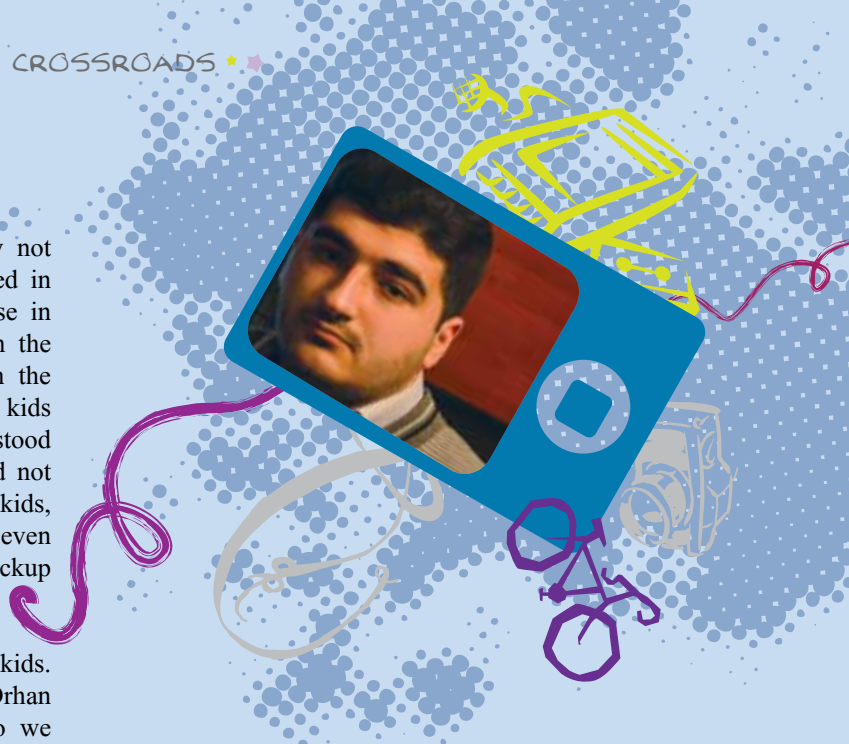

We finally reached the camp. The trainers and the producers helped us a lot. It was hard for me, but I tried. The kids helped me search for a topic and film. I remember the expression on the faces of Valeh and Jamilia from our group when I could not get the standup in Russian filmed. I kept making mistakes. Eventually, with their help, I made two stories about the school and about an artist, and both stories made a good impression. Then, we had the broadcast and the talk show. The kids tried very hard. I cheered for them. I tried to support.

Everyone returned very happy from every broadcast, and we met them with painted posters, inscriptions, and chanting.

I also remember the tour of Georgia. We had some free days at the end. We went to historical sites and the botanical garden. We then sailed out to the open sea on a boat and jumped into the sea. I personally did not jump, but it was great fun.

After the project, I got to trust myself more. I became more self-confident and learnt to listen and to express my point of view.

Հովհաննես Մովսիսյան

Հայաստան

Երբ համեմատում եմ Հովհաննեսին մինչև «Մենք ենք»-ը և դրանից հետո, ապա փոփոխությունն ակնհայտ է. դա վերաբերում է ոչ միայն մասնագիտական աճին, այլև մարդկային հատկանիշներին: Այդ ընթացքում փոխվեցին բնավորության շատ գծեր. առաջին անգամ սկսեցի լրջորեն մտածել իմ նպատակների ու ծրագրերի մասին, սովորեցի աշխատանքից հաճույք ստանալ, գումար վաստակել... Մեկ էլ՝ առաջին անգամ շարվեցի:

«Մենք ենք»-ը ինձ համար միայն աշխատանք չէր, այն դպրոց էր՝ սկսնակ լրագրողի համար թերևս ամենալավը, քանի որ այնտեղ ոչ միայն քննադատում կամ գովաբանում էին, այլև տալիս էին արժեքավոր խորհուրդներ, որոնք ես մինչ այժմ կիրառում եմ: Այնտեղ ես հասկացա, որ սիրած մասնագիտությամբ զբաղվելու համար խոչընդոտներ լինել չեն կարող, և որ կարևորը ցանկությունն ու աշխատասիրությունն են:

Մինչև հիմա հիշում եմ պատրաստածս առաջին նյութը: Այն մանկական ֆիլմերի փառատոնի մասին էր:

Օր ու գիշեր պատրաստվելուց և նյութն ավարտելուց հետո պարզ դարձավ, որ այն ամբողջությամբ սխալ էի կազմել:

Բայց դրա շնորհիվ լիքը խորհուրդներ ստացա ու սովորեցի, թե ինչպես պիտի ճիշտ անել... Առաջին կանոնը՝ «սովորի՛ր քո սխալներից»:

Առանձին պատմություն է հարևան երկրների հասակակիցների հետ շփումը: Երբ դեռ նոր պետք է մեկնեի՞նք ամառային ճամբար, մտածում էի, որ Վրաստանի և Ադրբեջանի հասակակիցներին հետ շփումը, մեղմ ասած, չի ստացվի: Հետագայում պարզվեց, որ դա ընդամենը նախապաշարմունք էր:

Շատ շուտով փոխեցի մեր հարևանների վերաբերյալ ուղեղումս դաջված կարծրատիպերը: Եթե առաջին օրերին զգուշավոր էի և նրանց «թանգարանային ցուցանմուշների» նման հեռվից էի ուսումնասիրում, ապա ընթացքում հասկացա, որ նրանք էլ են մարդ, որ նրանց հետ հնարավոր է շփվել և աշխատել, իսկ ահա արդեն վերջում մեր հարաբերությունները այնքան ջերմացան, որ մի քանիսի հետ մինչ այժմ էլ ընկերություն եմ անում, ճիշտ է՝ միայն ինտերնետով:

«Մանկական խաչմերուկը» ինձ համար կյանքի մի հատված էր, որ հնարավոր չէ մոռանալ: Այն հրաշալի դպրոց էր լրագրության ճանապարհին ընտրածների համար:

Hovhannes Movsisyan

Armenia

When I compare Hovhannes before and after “Menk Enk,” the change is obvious in terms of not only professional growth, but also human traits of the characters. My character changed in many ways: for the first time ever, I started thinking seriously about my goals and plans. I learnt to enjoy work and to make money... And one more thing: I put on makeup, for the first time in my life.

For me, “Menk Enk” was not just about work. It was schooling, perhaps the best possible education for a starting journalist, because there, instead of criticism or praise, they would give us valuable advice, which I follow to this day. There, I realized that nothing can get in the way of practicing my favorite profession, and that desire and hard work matter above all.

I still remember the first story I prepared: it was about a children’s film festival.

After preparing day and night and finishing the story, I realized that I had gotten the whole thing wrong.

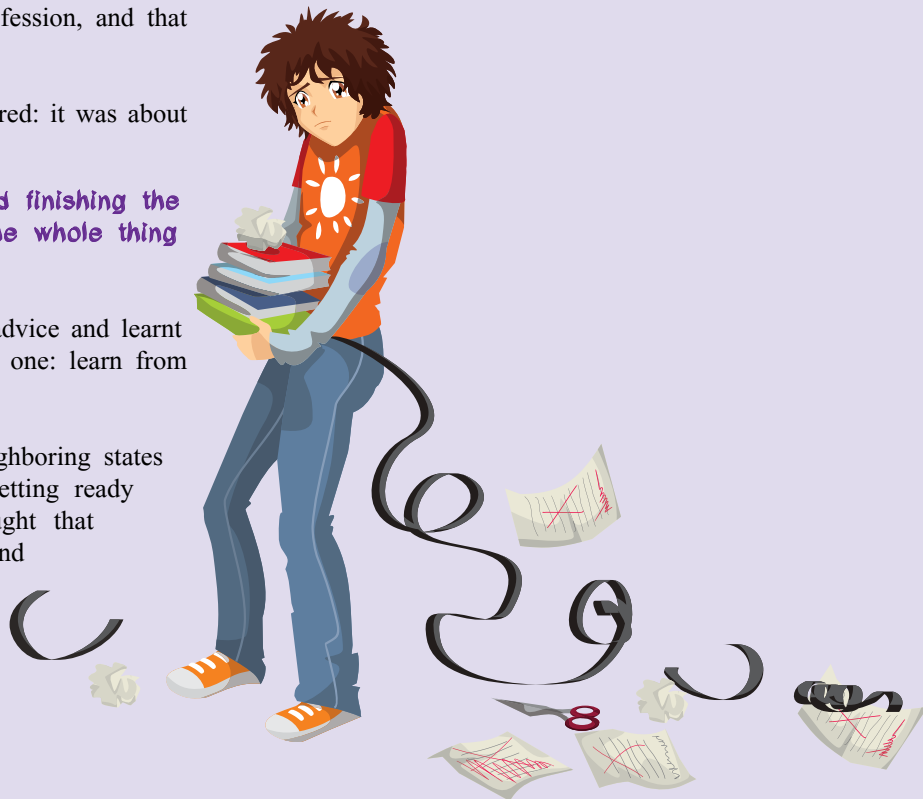
However, through it, I got plenty of advice and learnt the right way of doing it... Rule number one: learn from your own mistakes!

Contacts with my peers from the neighboring states were a different story. When I was getting ready to leave for the summer camp, I thought that contacts with my peers from Georgia and Azerbaijan would not work, to say the least. Later, it turned out that I was simply prejudiced.

Very soon, I changed the stereotypes in my mind concerning our neighbors.

In the early days, I was cautious, watching them at a distance like museum exhibits. Soon, I realized that they are human, too, and that I could interact and work with them. By the end, our relations were so warm that I still keep my friendship with several of them, albeit just over the Internet.

The Kids’ Crossroads was a part of my life that cannot be forgotten. It is a wonderful school for anyone wanting to become a journalist.

Մահժուղ Աբդուլան

Աղբեջան

Բաթումի ուղևորությունն իմ կյանքի ամենավառ հիշողություններից է: Երևի նաև այն պատճառով, որ առաջին անգամ էի արտասահմանում, այն էլ՝ առանց ծնողների: Ընդամենը 16 տարեկան էի:

Լավ եմ հիշում, թե ինչպես էինք թե՛մաներ փնտրում այդ գեղեցիկ քաղաքի նեղ փողոցներում, ինչպես էինք զվարճանում ատրակցիոնների այգում, ինչպես էինք պատրաստվում եթերին...

Պատահում էր, որ նկարահանման պահին չնախատեսված մի բան «մտնում էր» կադրի մեջ, և նկարահանող խումբը չէր կարողանում զսպել ծիծաղը: Այդժամ ստիպված նորից էինք նկարում: Իսկ երբ նստում էինք մոնտաժի, բոլորը հավաքվում էին և, մի բանի անգամ նույն բանը դիտելով, ծիծաղում էին իրենց սխալների վրա:

Հիշում եմ, որ ուսուցման վերջում բոլոր մասնակիցները «խոստովանում էին»: Դա առանձին հարցազրույց էր կամերայի հետ, երբ առանց որևէ մեկից քաշվելու կարող էիր ասել մտքինդ՝ ինչի կամ ում մասին ուզում էիր: Արդեն 4 տարի անցել է, և ես ոչինչ չեմ հիշում ասածներիցս: Շատ կուզեի նայել, թե ինչ էի այն ժամանակ ասում կամերային, ինչ էի գգում և ինչպես էի գնահատում, քանի որ հիմա բոլորովին այլ կերպ եմ մտածում:

Ամեն ինչ հետաքրքիր էր նաև այն պատճառով, որովհետև առաջին անգամ էինք այդպիսի իրավիճակներում: Մենք հարգանքով էինք վերաբերվում մեկս մյուսին, օգնում էինք դժվարությունների ժամանակ, վերջիվերջո՝ սիրում էինք մեր ամբողջ թիմը: Շատ բան հասկացա այնտեղ, նաև հմտություններ ձեռք բերեցի հեռուստատեսային լրագրության ասպարեզում: Ո՞վ կմտածեր, որ հենց այդ ճամփորդությունը կդառնար

իմ հետագա աշխատանքի սկիզբն ու խթանը: Վստահ եմ, որ նույն թիմում աշխատող երեխաների մեջ կգտնվեն այնպիսիները, ում հետ հիմա գործընկերներ եմք: Մեր աշխատանքը առիթ դարձավ մեր համագործակցության համար: Բայց ավելի կարևոր է, որ այն առիթ դարձավ մեր հանդիպման համար: Հուսով եմ, որ դեռ էլի կհանդիպենք, անհամբեր սպասում եմ դրան:

Հավատում, հարգում, սիրում եմ...

Mahmud Abdullayev

Azerbaijan

The trip to Batumi is one of the brightest moments in my life. One reason why I remember it well was that it was my first trip abroad without my parents. At the time, I was barely 16.

We were looking for story topics, strolling in the narrow streets of that beautiful architectural city. We had fun in the amusement park.

I remember how we prepared for the airing, and much more. It was very interesting and amusing how the events that happened during the shooting suddenly got into the story and made everyone in the crew laugh. Then, we had to redo the whole thing. It was the most interesting part of the shooting. When we got down to the editing, everyone came together and watched those sequences several times, and we laughed at our mistakes.

I remember all the participants “confessing” at the end of the course. It was an interview “one on one” with the camera, when each one of us could tell everything we thought about the trip without being shy of anyone else. Four years have since passed, and I do not remember anything I said there. But every time I remember it, I have a burning desire to watch the interview one more time. I wonder what I thought back then and how I assessed the circumstances, because I think very differently now.

Another reason why everything was so interesting was perhaps the fact that it all happened for the first time. All of treated each other with respect, helped out in difficult situations, and finally, loved our team. I learnt a lot there, and I acquired work skills of television journalism. Who would think that the trip would become the inception and the key initiator of my future work? I am confident that I can call some of the kids that worked in a team with us my “colleagues.” And I am sure that

our work will serve as a reason for our cooperation and, most importantly, for our next meeting to which I look forward with hope.

My faith, respect, and love!

ՕՏարի Գոգիչարիշվիկ

Վրաստան

Ինտերնյուս ինձ ընկերներս բերեցին: Առանց որևէ մրցույթի: Եկա, խոսեցի պրոդյուսերի հետ և սկսեցի սյուժե պատրաստել: Մի ամբողջ տարի փորձում էի: Դրանից ավելի դուրեկան բան ինձ համար մինչ այսօր չի եղել: Ես ա ռդեն փորձառու էի, բայց ստիպված մասնակցեցի մրցույթին, անցա երեք փուլերը և մեկնեցի Թուրքիա, Քեմեր՝ մեդիաճամբար:

Երեք շաբաթ աշխատում էինք Հայաստանի և Ադրբեջանի մեր հասակակիցների հետ: Ես վավերագրական կինոյի խմբում ընդգրկվեցի: Մինչև հիմա էլ հիշում եմ՝ ինչքան տանջվեցի այդ ֆիլմի համար, բայց, վերջիվերջո, ավարտին հասցրեցի: Մենք գնացինք Անթալիա՝ փոքրիկ ու հարմարավետ Քեմերի համեմատ մեծ մի քաղաք:

Կարծում էի, որ խնդիր չէի ունենա փողոցներում գտնել ինքնատիպ հագնված և յուրահատուկ երաժշտություն լսող երիտասարդների: Բայց մեզ մի ամբողջ օր պետք եղավ թուրք ռոքերների խումբ գտնելու համար: Փոխարենը, փնտրելու և նկարելու ընթացքում, ես ծանոթացա նոր քաղաքին, ֆիլմն էլ վերջում վատ չստացվեց:

Հյուրանոցի համարում չորսով էինք ապրում՝ երկու վրացի և երկու հայ: Հաճախ էինք միասին դիսկոտեկ գնում, ծովում լողում, երեկոյան էլ՝ թափառում քաղաքով: Առաջին անգամ կյանքումս երեք շաբաթ ես խոսում էի ոչ թե վրացերեն, այլ հիմնականում՝ օտար լեզվով: Վերջում այնպես էի հարմարվել, որ դա բնական էր թվում:

Բայց եկավ սեպտեմբերը, և ճամբարային կյանքն իր տեղը զիջեց լարված աշխատանքին: Ծրագրի պրոդյուսերը զգուշացրեց, որ անընդհատ թարմ գաղափարներ են պետք: Անգամ նրանք, ովքեր ուսուցում էին անցել ճամբարում, եթե պատիվ լինեին, պետք է իրենց տեղը զիջեին նոր՝ ավելի ակտիվ մասնակիցներին:

Այդպես էլ եղավ՝ ով թեմա չէր գտնում՝ հեռանում էր: Ամեն ամիս «Չվենի էքսպրեսիում» նոր դեմքեր էին հայտնվում, բայց եղան նաև մի քանիսը, ովքեր «դիմացան» ամբողջ տարին: Այդպիսի մրցակցությունն իմ սրտով էր և խթանում էր աշխատանքը:

Լրագրությունն ինձ շատ է դուր գալիս՝ լուրջ եմ ասում: Միշտ փորձում էի այնպիսի թեմաներ գտնել, որոնք հետաքրքրեին պատանիներին, միաժամանակ նոր լինեին՝ մինչ այդ չարված: Մի քանի սկանդալային սյուժեներ էլ ունեմ: Մենք երբեք չէինք վախենում, և մեզ չէին արգելում, հակառակը՝ քաջալերում էին այդպիսի նյութեր պատրաստել: Հաճելի է, երբ առաջինը դու ես նյութը նկարում, իսկ 1-2 շաբաթ անց մեծ հեռուստատեսություններն են անդրադառնում այդ նույն թեմային:

Երբեք չեմ մոռանա մեր ուղևորությունը Եվրոպա: 6 հոգի էինք՝ 2-ական Վրաստանից, Հայաստանից ու Ադրբեջանից: Մենք եղանք 5 երկրում և 7 մասից կազմված «Բարև Եվրոպա» ֆիլմաշար պատրաստեցինք մեր տեսածի ու զգացածի մասին: Շատ կուզեի լինել մեր ծրագրի բոլոր ժամանակների լավագույն 3 լրագրողների շարքում:

Omari Gogichaishvili

Georgia

I was taken to Internews by some friends. With no competition at all, I came, spoke with the producer, and started to produce stories. I worked there for a whole year. I never liked anything as much before. Although I was quite experienced, I had to participate in the competition. I completed the three stages and travelled to the media camp in Turkey.

We worked with peers from Armenia and Azerbaijan for three weeks. I was involved in the documentary film group. I still remember how I suffered with my film, but I managed to finish it up. We went to Antalia, a large town compared to the small, cozy Kemer.

I thought I would not have a problem finding guys dressing informally and listening to original music right in the streets. But it took us a whole day to dig up a small group of Turkish rockers. But then, during the searching and the shooting, I became familiar with a new town. Eventually, the film that came out was not bad.

Four of us shared a room: two Georgians and two Armenians. We often went to discos together. We swam in the sea and wandered around town in the evening. For the first time in my life, I did not speak Georgian for three weeks. I mostly spoke foreign languages. By the end, I got so used that it started to seem natural.

But September came, and camp life was replaced with intensive work on the project. The producer told us right away that fresh ideas are always needed. Even the kids that were in the

camp would yield their place to new, more active kids, if they were passive. That is what happened... The ones that did not find themes left, and new ones came. Every month, new kids appeared on “Our Express.” But several kids and I survived a whole year. I enjoyed this competition, as it urged me forward.

I really like journalism. No kidding! I always tried to find themes that were interesting for teenagers and had not been covered by anyone before me. I had quite a few scandalous stories, but they were actually welcomed. We were never afraid of covering such stories. It was nice to be the first to cover a story, and then see the big TV stations cover the same theme after two or three weeks.

I will perhaps never forget our trip to Europe. There were six of us: two from each of Georgia, Armenia, and Azerbaijan. We visited five countries and prepared the “Hello Europe” series of seven films about what we saw and our impressions. I would really like to think that I am one of the top three journalists throughout the existence of our project.

Իլոնա Նազիև

Աղբբեջան

Ասացին, որ կա մի ծրագիր, որտեղ լրագրության այբուբենն են սովորեցնում: Հետաքրքրվեցի ու գնացի: Հենց այդ ժամանակ նոր սերունդ էին ընտրում ճամբարի համար: Ամեն մեկը պետք է պլոժե պատրաստեր: Ես նյութ նկարեցի անվաչմուշկ բշտիկների մասին, մտա ընտրյալների շարքը: Հոգնեցուցիչ ու երկար, բայց հետաքրքիր ճամփորդությունից հետո հայտնվեցի թուրքական ծովափնյա Քեներ քաղաքում:

Ռուսաստանցի ուսուցիչները մեզ սովորեցնում էին սոցիալական հոլովակ ու պլոժե պատրաստել, հարցազրույց վերցնել: Մենք հավանաբար հյուրանոցի բոլոր հանգստացողների հետ հարցազրույց վարեցինք: Հետո ես մի ֆիլմ նկարեցի Քեներում ապրող վրացի տղայի մասին, ով դժգոհ էր իր կյանքի միօրինակությունից:

Կազմակերպվեցին հետաքրքիր յոթույթներ՝ և դիմակահանդես, որտեղ ես վամպիր էի:

Չմռանը մեզ մի ուրիշ ճամբար էր սպասվում: Էլի ֆիլմ էինք նկարում, այս անգամ «Կուկուշկա» կոչվող գնացքի մասին, որ աշխատում էր դեռ սովետական ժամանակներից: Այն վերանորոգել էին, և գնացքը նորից ճամփա էր ընկել. բարձանում էր սարերն ի վեր՝ դեպի Վրաստանի տեսարժան վայրերը տանելով ուղևորներին:

Հետո ծրագրի երեխաների մի խմբով գնացինք Եվրոպա՝ նյութեր նկարահանելու: Փարիզում մենք մագլցեցինք Մոնմարտր, ծանոթացանք տարբեր երկրներից այստեղ փող աշխատելու եկած նկարիչների հետ, գնացինք եկեղեցի, հետո Էյֆելյան աշտարակ բաժրացանք: Բացի այդ, մենք եղանք Ստրասբուրգում, մասնակցեցինք Եվրոպական պառլամենտի նիստին: Լիոնում մենք կանգառ կատարեցինք Միջազգային համալսարանի ուսանողական քաղաքում, որտեղ սովորում էին տարբեր երկրներից եկած երիտասարդներ:

Սկզբում ուսանողները պատմեցին իրենց ուսման մասին: Հետո նրանք հավաքվեցին բակում, և արդեն մենք սկսեցինք պատմել, թե ինչու ենք եկել Եվրոպա և ինչ է ներկայացնում մեր ծրագիրը:

Գերմանիայում գնացինք «աղբանոց»: Մեզ մի հոլովակ ցուցադրեցին, թե ինչպես է աշխատում աղբի վերամշակման գործարանը, ինչպես է կարելի փող աշխատել թափոններից՝ ի շահ շրջակա միջավայրի և հասարակության: Ի դեպ՝ շահավետ է:

Մենք նաև այցելեցինք Հոլբրոստի թանգարան: Տպավորությունը ցավոտ էր ու ծանր:

Ամստերդամում մենք ֆերմերների նկարեցինք: Հստակ կազմակերպվածությունն ու սերը դժվար այդ աշխատանքը դարձրել են գրավիչ: Դա մեզ հաճելիորեն զարմացրեց, ինչը փորձեցինք փոխանցել հեռուստադիտողներին: Հուսով եմ՝ հաջողեցինք:

Ilona Nagieva

Azerbaijan

I was once told that there was a project that taught the ABC of journalism. I got interested and decided to go. Just at the time, they were recruiting a new group of kids. Everyone had to film a story. I filmed one about rollers, and I was selected. After a long, tiresome, but interesting bus trip, I reached the Turkish seaside town of Kemer.

Trainers from Russia taught us how to film commercials and stories, and how to take interviews. We interviewed probably all the residents of the hotel. Then, I made a film about a Georgian boy who lived in Kemer, but was not satisfied with his monotonous life.

There were many interesting competitions and finally, a masquerade party, where I was a vampire.

We were going to have another camp in the winter. And again, we made a film about the “Kukushka” electric train that worked from the USSR times. It was recently repaired and started to run again. Winding through the hills, it would carry its passengers to the picturesque parts of Georgia.

However, our adventures did not end. We travelled to Europe with a group of kids from our project to film stories for our program. In Paris, we scrambled to the Montmartre, met with artists from various countries that were there to earn some money, went to churches, and climbed the Eiffel Tower. We also went to a session of the European Parliament in Strasbourg.

In Lyon, we made a stop in the campus of the International University which had students from all over the world. We interacted with the students. They took us around the classrooms and told us about their

studies. Then, they assembled in the courtyard, and we told them why we had travelled to Europe and about our project.

In Germany, we went to a landfill. They showed us a film about how the work of a waste recycling plant was organized and how many could be made from waste to the benefit of the environment and society. In fact, it happens to be quite a lucrative business. Then, we visited the Holocaust Museum. The impression was painful...

In Amsterdam, we filmed farm life. Efficient organization and love for the work made this rather uneasy occupation very attractive and, frankly speaking, we were pleasantly struck. We tried to convey those feelings to the television audience. I hope we managed.

Մարիամ Ավագյան

Հայաստան

Խոստովանում եմ՝ եղել եմ նացիոնալիստ, կռվել եմ աղբբեջանցիների ու թուրքերի դեմ ինտերնետային հազար ու մի կայքերում: Այդ ժամանակ 14 տարեկան էի, աշխարհին նայում էի անաճնագոհ հայուհի-հայրենասերի աչքերով, բայց չէի հասկանում, որ լինել հայրենասեր չի նշանակում ատել ազգի թշնամիներին... Անցան տարիներ, ու...

Կյանքի բազմաթիվ խաչմերուկները անցնելուց հետո եկա հասա «Մանկական խաչմերուկին», և սկսվեց... Վրաստան, Բաթումի, ճամբար իմ հասակակիցների հետ:

Շոկ: Ժպիտ: Հիասթափություն: Բացատրեմ: Շոկ, որովհետև ոչ մի մուրճով չէի կարողանում մեխել ուղեղիս մեջ (իմիջիայլոց՝ ցավոտ էր), որ աղբբեջանցի 15-16 տարեկան երեխաները ոչնչով չէին տարբերվում ինձնից:

Ժպիտ, այն էլ ինչ ժպիտ: Չարմանքի, հիացմունքի ժպիտ: Մեկ էլ այն ժպիտը, որի ընթացքում դու ամպերում ես, չկաս, քեզ խաբված ես զգում ու միաժամանակ ոչինչ չես հասկանում, ուղղակի ապուշի պես ժպտում ես:

Հիասթափություն: Աստված իմ, ինչ փոքր տեսա-դաշտ եմ ունեցել, ինչ սահմանափակ եմ մտածել... «Ախր ինչպե՞ս է դա հնարավոր: Ինչպե՞ս կարող եմ նրանք լավը լինել: Չէ, ինչ ուզում է լինի՝ մեկ է, նրանք աղբբեջանցի են», - մտածում էի ես:

Կյանքիս ամենալավ ու անմոռանալի 3 շաբաթը ես ապրել եմ նրանց հետ: Նրանց շնորհիվ ներաշխարհս փոխվեց 180 աստիճանով, հայելային արտապատկերում ստացավ... Հայելի... Այո, նրանց նայելիս ես ինձ էի տեսնում, նրանք իմ հայելին էին դարձել: Մենք շատախոսում ու բանավիճում էինք, որ Հայաստանը ավելի շուտ է պետականություն

ունեցել, քան Աղբբեջանը, իրենք էլ հակառակն էին ասում... Բայց մենք ճիշտ պահին կանգ էինք առնում, որովհետև ընկերներ էինք և հասկանում էինք, որ քաղաքականությունը մտցնել առօրյա կյանք առնվազն հիմարություն կլինի:

Մենք Միասին ճաշում էինք, խաղում, լողում, լաց լինում, պարում, ֆիլմ նայում, ուրախանում, երգում, աջխատում օրերով, յուածում, զբոսնում, կիթառ նվագում ասին ու երգում, երգում... Տնոած, երջանիկ դեռահասների պես երգում ծովի ասին, երգում ի սրտե, Միասին, չէ՛ որ Մենք ԸՆԿԵՐՆԵՐ ԷՒՆԻՔ...

Եվ հիմա էլ ընկերներ ենք, ուղղակի՝ արդեն իրարից հեռու: Երևան, Բաքու, Թբիլիսի: Այ դու՛... Յավոտ եռանկյունի...

Խոստովանում եմ՝ ունեմ աղբբեջանցի ընկերներ, սիրում եմ նրանց ամբողջ սրտով և հայրենասեր եմ:

Mariam Avagyan
Armenia

I confess having been a nationalist, fighting with the Azerbaijanis and the Turks on all sorts of websites. Back then, I was 14, viewing the world through the eyes of a selfish patriotic Armenian girl, failing to understand that being patriotic did not mean hating the foes of one's nation...Years passed...

After passing through many crossroads of life, I finally reached The Kids' Crossroads, and there it began... Batumi, Georgia... A camp with young people my age.

Shock... Smile... Disappointment... Let me explain. Shock, because no hammer could nail in my mind (ouch!) the idea that Azerbaijani children that were 15 or 16 years old were no different from me.

Smile, big smile! A smile of astonishment, one of admiration. The smile that takes you to the clouds. Then you are gone. You feel cheated, yet you fail to make sense of anything. You just smile like an idiot.

Disappointment. My God! How narrow my vision had been! How closed-minded I had been! "But how is it possible? How can they be good people? No, no matter what, they are Azerbaijani," I used to think.

I have lived the best and the most unforgettable three weeks of my life with them. Thanks to them, the world inside me turned around 180 degrees. It became the mirror of what it had been. A mirror... Indeed. I would look at them and see myself. They had become my mirror. We chatted. I argued that Armenia had statehood before Azerbaijan, and they claimed the opposite. But we would stop at the right time, because we were friends and understood that it would be foolish to inject politics into daily life.

We would share meals and games, swim and cry, dance, watch movies, enjoy ourselves, sing, work in the daytime, think, walk around, play the guitar on the seaside, and sing, and sing... Like crazy happy teenagers, we would sing on the seaside, sing from the bottom of our hearts, and sing together, because we were FRIENDS...

And we are friends today, simply further away. Yerevan, Baku, Tbilisi. That painful triangle...

I confess that I have Azerbaijani friends, I love them wholeheartedly, and I am a patriot!

Գեորգի Մախուրաձե

Վրաստան

Յաստատ որոշել եմ լրագրող դառնալ: Հիշում եմ, երբ «Չվեճի էքսպրեսին» փակվեց որոշ ժամանակով, ինչքան էի տխրել: Որովհետև այստեղ ես սովորեցի ինքնարտահայտվել, հասկացա՝ ինչ բան է նկարահանումը, տեքստը, թեման... Եվ երբ ինձ ասացին, որ ծրագիրը վերաբացվել է, ավելի շատ ուրախացա, քան երբ ընդգրկվեցի ամառային ճամբարականների ցուցակում:

Մի դեպք եմ հիշում Բաթումիում հարցում էի անցկացնում այն մարդկանց շրջանում, ովքեր զբոսնում էին հատուկ հեծանվորդների համար նախատեսված ճանապարհով և խանգարում էին նրանց:

Հարցը կարճ էր ու հստակ՝ ինչո՞ւ չեք քայլում մեկ մետրի վրա գտնվող ավելի լայն ու հարմար ճանապարհով: Պատասխանները հիմնականում ագրեսիվ էին: Մեզ մոտ մարդիկ այնքան էլ բարյացկամ չեն լրագրողների հանդեպ:

Հիշում եմ, ինչպես էի լարվել, երբ 10 րոպե ունեի սթենդափ նկարելու համար, իսկ տեքստը ոչ մի կերպ չէի կարողանում մտապահել: Լինում է նաև, որ գնում ես նկարահանման, իսկ այնտեղ նույն վիճակը չէ, ինչ երեկ էր: Մտածում ես, որ ամեն ինչ կորած է: Դու ունես մի քանի րոպե նոր բան մտածելու համար: Եվ հանկարծ փայլատակում է լինում՝ ինչ-որ բան ես գտնում, որի արդյունքում նյութդ անգամ ավելի լավ է ստացվում, քան պատկերացնում էիր:

Ճամբարում ես մի տարօրինակ լուսանկարչի մասին նյութ պատրաստեցի: Նա ամեն ինչ յուրովի էր տեսնում և նկարում՝ իրերը, շենքերը... Ընդհանրապես, ես սիրում եմ սյուժեներ նկարել այն մարդկանց մասին, ում աշխարհայացքը տարբերվում է սովորական պատկերացումներից: Էլի մի բան՝ ինձ խիստ սկսեց հետաքրքրել սոցիալական մեդիան:

Հանոզվեցի, որ լուրջ աշխատանքի դեպքում ֆեյսբուքի, քվիթերի, բլոգների միջոցով կարող ես առաջ տանել գաղափարներդ: Կարող ես վիդեոբլոգ սարքել, որ կհետաքրքրի հարյուրավոր, հազարավոր մարդկանց:

Ի դեպ, մինչ ճամբար գնալը ես չէի առնչվել հարևան երկրների հասակակիցներիս հետ, բայց արագ և առանց որևէ դժվարության մտերմացա Ադրբեջանի ու Հայաստանի երեխաների հետ: Եվս մեկ անգամ հանոզվեցի, թե ինչքան կարևոր է օտար լեզուների իմացությունը: Ճամբարից 3-4 ամիս առաջ ես վախենում էի ռուսերեն խոսել, բայց նպատակ դրեցի՝ սովորել: Հետո ինքս էլ էի զարմանում, երբ ասում էին, որ իմ ռուսերենը ամենևին էլ վատ չէ:

Հիմա ինձ համար ամենակարևորը նոր ու հետաքրքիր թեմաներ գտնելն է և վիդեոնոստաժ սովորելը: Ուզում եմ, որ «Չվեճի էքսպրեսին» դառնա ավելի հանրաճանաչ և օրիգինալ ծրագիր, ես էլ վայելեմ այդ փառքի մի մասը:

Georgi Maisuradze

Georgia

It was my firm decision to become a journalist. I remember when “Our Express” shut down for some time, it was very sad, because I had no possibility of expressing myself and studying exciting things such as shooting, cutting, text writing, theme searching, and the like. When I was told that the project was resumed, I was very happy. My happiness grew even further when I was chosen as a participant of the summer camp.

I remember one incident from Batumi: I asked a question of the people that walked around the special bicycle track near the sea and disturbed the cyclists.

The question was brief and clear: why are you walking around the bicycle track? Most of the replies were aggressive. Noticeably, our people do not treat journalists very nicely.

I remember getting nervous in the camp during the standup recording: I only had 10 minutes, and it was exactly when I forgot everything. Or, going to the video shoot, and nothing is the way it was the day before during the theme research, and you have to make up everything again on the spot in a matter of just seconds. Especially the times when I thought that it is over, the story has failed, and I can go back; then, all of a sudden, I would find a clue, a new idea would emerge, and everything would end up even better than planned.

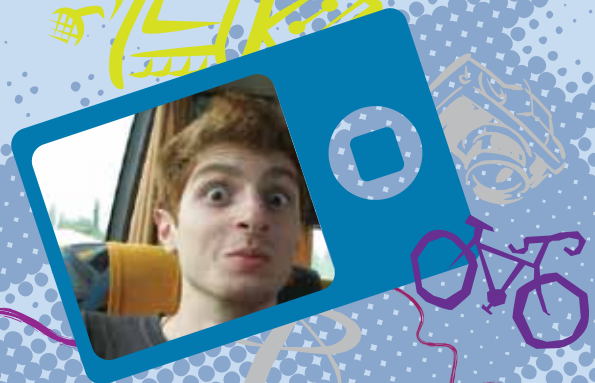
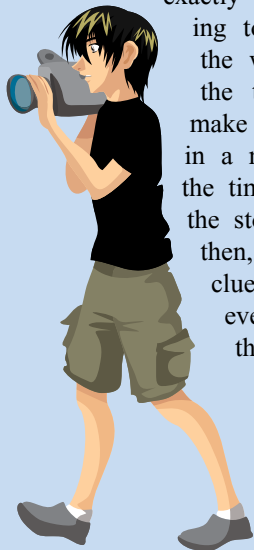
While in the camp, I produced a story about a photograph who saw and pictured Batumi in a unique way, somewhat odd, but

very interesting for me. The same objects and buildings can look different each time... I am generally very fond of producing stories about people whose vision of the world is different from the majority views. I am also greatly interested in the social media. I became finally convinced that, with hard work, thanks to Facebook, Twitter and blogs, you can promote your ideas, create a video blog that will be interesting for hundreds or thousands of visitors.

Before the camp, I never had any contacts with my peers from the neighboring countries. Unnoticeably and quickly, I got along with the kids from Armenia and Azerbaijan, as if I had known them for a long time.

I was actually convinced once more that knowing many languages is crucial. Three or four months ago, I was afraid to speak Russian, but I set a goal and was soon surprised to hear that my Russian was not too bad.

The key thing for me now is to find new interesting themes, to learn to edit, and of course, to make sure that Our Express becomes a more popular and original program. I want to become a part of that fame.

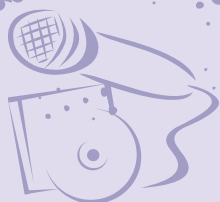

LET'S MEET AT
OUR CROSSROADS

Foreign & Commonwealth Office

INTERNEWS

DVD PAL

